

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

30257

Vol. 9.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ నవంబరు నెల 22-వ తేది బుధవారము

No. 195

నంపుటము ౯

కుండుభి నామ సంవత్సరము, మార్గశిరమాస శుద్ధ చవతి ౪.

నంబిక

అమృతాంజనము అన్ని

నొప్పులకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండకు

ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీతో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదినిగల మాయముగలదని సకలమందులవలన మోసముగలుగును. కంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగుదులమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతటను వెలసివది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక, నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

లోకాంజయహార కస్తూరిమాత్రలు

పిన్నలు మొదలు వయస్సైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వ్యాధులన్నిటికిని వాడతగినది.

250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ 1-4-0

1. మలేరియా జ్వరమునకు మీ లోకాంజయహార కస్తూరిమాత్రలు మంచి గుణమిచ్చినది. లక్ష్య సరిహింజావ్య సోమవారపేట, కూర్మిల్లా.

2. మీ లోకాంజయహార కస్తూరిమాత్రలు అతి ఉపయోగకరమైనది. మరల డబ్బులుద్దను పంపకోరవలె.

3. మీ లోకాంజయహార కస్తూరిమాత్రలు పిల్లలకు మిక్కిలి ఉపయోగించినది. 6 బుడ్లు వెంటనే పంపకోరవలె.

సారస్వతానందము విద్యార్థులకు, వ్యాధివారులకు, ఉపాధ్యాయులకు, సంగీతజ్ఞులకు, వారు, మీ

యననల మొదలు సంబంధమైన పనిగలవారి పాలిటికి సంబంధము.

20 దినములకు సరిపోవు బొంబాయి వెల 1-0-0 వి. పి. ఖర్చువేరు.

ప్రాంతి అక్కిమ, నెం 381 తంబు శెట్టి వీధి మదరాసు. వి. పి. ఆర్డరు మదరాసునండి పంపబడవు.

వాళ్ళప్పు మొకటాచల పండితులు శ్రీ శీతారామవ వైద్యశాల మైసూరు. (1)

301-594

శ్రీవాల్మీకి రామాయణము ఆంధ్రవచనము.

సంపూర్ణము 9 సంపుటములు: ౯ భాగములు ఏకకాలమున కొనువారికి రూ ౧౧ ౦ ౦

సంపూర్ణము 3 సంపుటములు: బాల, అయోధ్యాకాండములు- ౧ సంపుటము ౪ ౪ ౦

ఆరణ్య, కిష్కింధా, సుందరకాండములు- ౧ సంపుటము ౪ ౪ ౦

యుద్ధకాండము- మూడు భాగములు, ౧ సంపుటము ౪ ౪ ౦

శ్రీరామకాలనిర్ణయము ౦ ౪ ౦

ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అండు కో., ఆనందముద్రణాలయము, మదరాసు. (1)

R. Venkateshwar and Co, Publishers, Loane Square, Madras

బంగారా బేతమునందు మిక్కిలి ముఖ్యమైనదియు, సమృద్ధమైనదియు, నయమైనదియు నైన

ది డక్కా ఆయుర్వేదీయ ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

మూలధనము రూ 2,00,000. చందాలవలన వసూలైన మూలధనము రూ 1,75,000.

ప్రతిభాగము: జడ్డి, సబ్ జడ్డి, వకీలు, జమీందారు మొదలగువారు గలరు.

హెడ్ ఆఫీసు: 8, 8/1 ఆస్మినియన్ వీధి, డక్కా.

బ్రాంచీలు: కేకతా 112 జాబజారు వీధి, 155-1 అప్పురు చిట్టూర్ రోడ్డు (హోటలువారు) హోటల్ రోడ్డు (బారాబజారు)

భవానిపూరు 69 రుస్సా రోడ్డు, రంగపూరు, బోగూరు, మైసూర్ సింగు, బాల్ పాయిగురి, డార్జిలింగు, కాల్

మున్ ఫర్ పూరు, ఖుల్నా, వరనాగు.

కలెండరు, పోస్టాఫీసులు, ఉపాధ్యాయులు మొదలగువారికి ప్రత్యేక లాభము.

ఈ దినము తెలుపబడిన పుస్తకములు ఇవానుగా పంపబడును.

(1) పునాదైవము (తెంగాలీ) (2) కామకాస్త్రము (3) పరీక్షలో తేరువిధము (4) జీవితమును నియంతులు (5) కాటలాగు

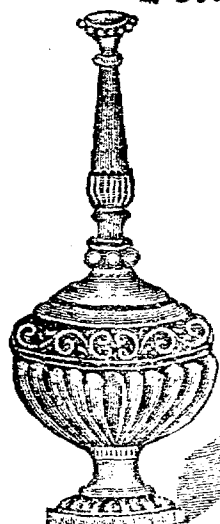
జాగరి (6) వాక్యము (7) 1922-వ సం॥ క్యాలండరు (ఇంగ్లీషు తెంగాలీ) (8) ఉపాధ్యాయులు, పోస్టాఫీసులకు ధనము

సాక్షించు విధము (బొంబాయిలోని యివాం) మకరధ్వజ రులము 1-కి ధర రూ 4 (8)

(స్వరస్వరాంతకము మాత్రలు) బుడ్డి 1-కి రూ 0.8-0; కరపాద్యసక బుడ్డి 1-కి రూ 0.12-0; చ్యవనపాసన శేరు 1-కి రూ 4.

మా ప్రదర్శనగదికి ఒకసారి

దయచేయుడు! (4)

ప్రస్తుత వాతావరణమునందు కలిగి
మొదటిరకం పెట్టివేయవలెను,
గిన్నెలు, పట్టులు, కంచములు, బహు
మతిసంపన్నులైన సామానులు,
దొడ్డులు, పోతగొట్టెలు, టేబుల్,
చుక్కముల పరికరములు బుడ్లును
నవి అమ్మకమునకు సిద్ధముగా
వున్నవి. చిక్కపువెండి, బంగారము
కను పూచీగానగుదును.

ఉర్దూకి రామాయణశ్లేష్ఠి,
గురుసామి శ్లేష్ఠి అంతుకంపెనీ
నగలరత్నము, వైశాఖబహుళాష్టమి
పురము.

చరక సంహిత

సూత్రస్థానము - చక్కని వ్యాఖ్యానముతో

తెనుగున

అచ్చుబడి తయారుగా వున్నది.

776 పుటలు-రూ 10 లే

కొద్ది కాపీలు మాత్రమున్నవి.

కలయవారు: (8767)

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి ది. ఏ. ఎం. డి. సి. యల

మేనేజరు డైరెక్టర్

ఆంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

19, హరిన్ రోడ్డు, మాంటూర్ రోడ్డు మదరాసు.

ఆది కాలమునను.

బైందుచేయబడిన, స్త్రీల పాటలు.

1 భాగము 800 కేటలు రూ 1-0-0

భాగము 272 కేటలు రూ 1-0-0

భాగము 280 కేటలు రూ 1-0-0

కామజలము. 1 భాగము 488 కేటలు 1-0-0

72 పేజీల కేటలుగా ఉచితము.

మంజువాణి మద్రాసురకాల, ఏలూరు కృష్ణాజిల్లా.

(369)

శ్రీయుత పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహరాయ కృత

గ్రంథ రాజములు

(290)

అనునది!

త్వరపడుడు!

మొదటి భాగము

రెండవ భాగము

వెల. 2-0-0

వెల. 2-0-0

మూడవ భాగము తయారగుచున్నది.

నాటకములు!

నవీనములు!!

నవరస భరితములు!!!

నాటకములు

8. కోకిల

0-12-0

9. సరస్వతి

1-0-0

హాస్యరసభరితములు

1. కళ్యాణరామము

0-8-0

10. కంఠాభరణము

0-12-0

2. శాంతిరామము

1-4-0

11. వృద్ధవివాహము

0-8-0

3. సరస్వతీరామము

0-12-0

12. హాస్యవల్లరి (సంభాషణములు)

0-12-0

4. విజయరామము

1-0-0

13. సారంగధర

0-8-0

5. భక్తిరస పూరితములు

14. ప్రచండచాణక్యము

1-0-0

6. రాధాకృష్ణ

0-8-0

15. బుద్ధబోధసుధ

1-0-0

7. విజయరామము

0-12-0

16. ప్రతిష్ఠాపనాసములు

1-4-0

8. కృష్ణారామము

0-12-0

17. పూర్ణిమ (కష్టాంతము)

1-0-0

కాటలాగు కోరువారికి పంపబడును.

నయనాను:—

పానుగంటి రాజారావు, విరాపురం

(గోదావరిజిల్లా) అని వ్రాయవలెను.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు

అమూల్య గ్రంథములు	...	2	4	0
హాస్యరసభరితములు	...	0	6	0
హాస్యరసభరితములు	...	0	6	0
హాస్యరసభరితములు	...	0	6	0
హాస్యరసభరితములు	...	1	8	0
హాస్యరసభరితములు	...	0	4	0
హాస్యరసభరితములు	...	0	8	0
హాస్యరసభరితములు	...	1	0	0
హాస్యరసభరితములు	...	1	0	0

ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము,

(తెలంగాణ 212.) 7 తంబు శెట్టి పిఠి వుద్రాను.

శుభ్రవ్య దేశి బెంగులూరు - మేలు పట్టుచీరలు

అమూల్య గ్రంథములు... ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము... ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము... ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము...

అమూల్య గ్రంథము

వెల. 1-0-0

అమూల్య గ్రంథములు... ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము... ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము...

అమూల్య గ్రంథములు... ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము... ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము...

తెలుగువస్తువు

అమూల్య గ్రంథములు... ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము... ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము...

N. Banerji, Hulaganji, Cawnpore (A)

పంచమసమస్యలు

(కంఠము నేని బాపనయ్యగారు)

అమూల్య గ్రంథములు... ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము... ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము... ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము...

దాసుగారి ప్రకటన.

(యంగు ఇండియా)

అసహాయోద్యమ కార్యక్రమమునందు దాసుగారు కొన్ని మాఖ్యమాన్యుల నూదించునని గొంతకాలమునుండియు వివరము చెప్పియున్నాడు.

దాసుగారు జైలునండి వెలుపలికివచ్చినతరువాత కొలది కాలమునకు కొన్ని మాఖ్యమాన్యులను లవనరమని దాసు దలచుచుంటిని. ఇ. డి. కమిటీవారి నిజీక ప్రకటనలకు వరకును కాని ప్రకటనకుడ దానియందును. దాసుగారు తమనూపనల నిష్పాద ప్రతికలయందు ప్రకటించెను.

“నిక శంకుటకుగాని, స.క.శ.మనుడుకుగాని ఎట్టి కారణములులేదు” దాసుగారు చెబుచున్నాడు. దేశమునందు త్యాగము తగ్గనియు, సమప్తికానినొల్లంపునయుగాని, లేక కాననభావప్రకటనముగాని కాంగ్రెసువారు ప్రారంభింపరలిన నియు దేశము సమప్తి కాననొల్లంపు నమునకు సంగీదముగ లేనియు, దేశపరిస్థితులను గురించి తెలిస, సి. డి. కమిటీసభ్యులుజూచి పోయములకును, దాసుగారిదేశ చనుననునకు చాలభేదము గలదు. దౌర్జన్యరాహిత్య అసహాయోద్యమమే, మన ఆదర్శప్రాప్తికొర కరలంబింపగలసి. ఋజుపథమని దాసుగారు దృఢముగలబడుచుండి. వివర కొన్నిమాన్యుల కానింపకలెని వారియుద్దేశము. గయయందు సమావేశమగు జాతీయమహాసభ ప్రభుత్వమున స్వరాజ్యప్రభుత్వ క్రింద, వివిధసంఘములవారి హక్కులను స్పష్టపరచవలయు”ని దాసుగారిప్రధానమాత. అగ్నియొగండికను దృఢపరచ వలయుననియు, ఇతరసంఘములవారి హక్కులను గురించి మరియొకయొడబడిక గానింపకలెని నియు పీఠోర్క. హిందూ మహమ్మదీయ విశేషత్యము ఇట్టితేరములు తుదికితరువాత సంభవింపలేదు. ఇట్లువురకును సమానమైనములు గలిగి సమానకార్యపాథ నానరము గలిగినవృత్తు పరస్పరసహకారము ఈరెండుసంఘముల సహకారములతో నట్టివెను. వివిధవర్గముల హక్కులనుగురించి ప్రస్తుతము దలచెట్టి నెట్టియననము గలిగినో తెలియుట లేదు.

దీని కెట్టియభ్యంతరములును లేవు. స్వరాజ్యమునందు, అల్పసంఖ్యాకుల హక్కులను రక్షించుటయే ప్రథమముత్రమనివివరింపకలెని యంగీకరింపబడినది. ఇట్టి ప్రకటన గానింపకలెను, అల్పసంఖ్యాకులకు మరికొన్నిసంఘములు కాంగ్రెసునందు తేరవచ్చును. కాని అందుకలన, అందుకు కలసి తీరముగ ఏకాద్యముకొరకు విజేయగలసి యున్న సమయమున తీరాభేదములకు కారణమగును. అంతియగాక ఆదర్శప్రాప్తి తరువాతగాని ఇట్టి ప్రకటనకు విలువ ఉండదు గాన దీనిని ప్రస్తుతము దలచెట్టి నకనరము లేదు. స్వరసజాలము మాపుమే దూరములొనికి ఇచ్చి బాధ్యతలు వైరువరకును ఈ ప్రకటనజన్మములు గాజాలవు. ఈ పోరాటమునందు బనింతు విశేషత్యములను, వర్గ నిరంకశత్యములనుండి తప్పించుకొనుటకు ప్రత్యేకయొడంబడికలు అవసరములేద ను దుగాక యనియే మనము గోచరుండుము. ముందెప్పుడో జరుగుదానిగురించి ఇక్కడే తీర్మానించుకొనినందుల నాపాస్థితులు నిజముగ తలస్థించినప్పుడు వాతీర్మానముల కమలులొచ్చెట్టుట చాల కష్టతరమునందును.

దీనితోపాటు రాబోవు కాంగ్రెసునందు స్వరాజ్యవిధానమును నిర్ణయింపరలెనని మరియొకమాతన గానింపబడినది. దీనికి గూడ సంకన సరియగుకాదు. మనశక్తులన్నిటిని ప్రయోగించి పోరాటమున సహాయగింపగలసిన సమయమున నీయడమన మాత్రము వివిధములుగా నొనర్చుచును. మనము తగినంత చర్యలకుడ నెట్టితీర్మానముల నంగీకరింపరలెను. రెండుకానన సభల ప్రభుత్వమా ఒకకాననభావో ప్రభుత్వమా యనప్రశ్నమువైసన, ఈసభలకు వోట్లను సరాసరి ఎన్నుకొనబడునా లేక ఇంద్రైల్లగానెన్నుకొనబడునా యన ప్రశ్నమువైసన, నెంట్రితేడమన, దీనినెట్రితేడమన గురించియు స్థానికస్వరసజాలము గురించియు, మత్రిగర్వములగుంచియు, కార్యనిర్వాహకవిధానమును గురించియు, పాశ్చాత్యప్రభావరసజాలసంస్థానన ఎట్లుమార్చి ప్రాచ్యకేతముల కుపయోగింపరలెననామయ నీప్రశ్నలవై నూపిరి కర్మభువ్యులెను. సమయోచితమున గమనించి కాంగ్రెసువారివిషయముల నింతరకు చర్చింపక విడిచివెచ్చును రాబోవు మాసమున కాంగ్రెసు మీనెందులకు దలచెట్టిరలెనో తెలియజేసి. మేము మావాదనె. తద్వర్గముగ సాగించినను ప్రతిపక్షముగూడ సంతృప్తముగనే తమ పట్టు విడదకుడ నుండ

వచ్చును. అధికసంఖ్యాకుల యభిప్రాయమును పెట్టిన యమలలోకెట్టి వీలున్నపుడే ఇట్టివిషయముల చర్చింపరలెను. కాని ఇట్టిసమయములందు చర్చించియెడల మాఖ్యమాన్యులను విడదనాడుటయగును.

ఇంతరకును కాంగ్రెసువారిచే తీరస్కరింపబడినట్టి రెండు విషయములను దాసుగారు తిరిగి నూదించునాండిరి కాంగ్రెసు వారు విడదములందు ప్రచార మొనర్చవలెననుట అంగీకరి కాననభావ ప్రకటనలనునది రెండవది. విజేతములందు ప్రచారమును గురించి మహాత్మునికీ మననానుభవములకు చాల వాదోపవాదములు జరిగెను. 1922 సం॥ ఫిబ్రవరి మాసమున బర్మింగ్హామిటీవారికి మహాత్ముడు గానించిన నిజీకయ దునుమార్చి 9 వతేదీన యంగు ఇండియానందు ఈ మనమున మహాత్మునివిస్మయముగ తెలిపినవిషయముల కేమియు నేను వేరుజేప్ప సవరములేదు. ఈ కారణములను త్రోసివేయుటకు వేరొకరుం బెట్టికొల్పవచ్చునను జరిగలేదు.

“భారత రాజకీయపరిస్థితులను గురించి నిజమగువిషయముల తెలుపుటకు విడదములందు సంఘముల నెలకొల్పటము అపనిశామెగాక, ప్రస్తుతము చాల అపాదకరమునూదాన. అందుకే కారణములు గలవు:—

మొదటిది:— ఇందులన ప్రభావప్తి ద్వైధభావము జెందును. ప్రజలు తమస్వకేతనమునే ఆధారపడియుండరలెనను భావమును గురించుట దూరగా, విడదములందు తమప్రయత్నములకున సమానము ఫలితములగుంచియు అందులన తమ జాతీయోద్యమమునకు సమకూరుసహాయమును గలిగియు ఎట్టి పురు చించియుచుండును. ప్రపంచసహాయమును మనముకొరకు లేదని దీనియర్థముగాదు. కాని మనకార్యముయొక్క నిర్వృత్తి, మునైన నీ దృష్టికుండుటయు, సత్యము దుంతులకానే కాక యాన విషయమునందే నమ్మకముండుటయు మాత్రమే సహాయము కొందుటకు నిజమార్గములు.

రెండవది:— ఒక ప్రత్యేక కార్యముకొరకు ప్రత్యేక సంఘమును నియమించినయెడల స్వోచ్ఛితమయ్యెను తగ్గుకు ఇట్టి సంఘములనుండి వచ్చుచార్తలు ఒక కమిషనువారు చెబుచు చార్తలను ప్రజల జండు నమ్మకము కగును ఇది నాయనభవము మూడవది:— ఇట్టి సంఘములవై కాంగ్రెసు సయగు నధికారము చెలాయించుటకు ఈ పోరాటమును గురించి ఇట్టి సంఘములు, అభ్యయులను నిజములుగా వార్తలు చెబువును.

చాలకది:— విడదములందు ఇట్టి వార్తలు చెబుటకు గాను దేశమునందే ప్రభుత్వము నెగ్గరిన పంపుటకు ప్రస్తుతము వీలులేదు. దేశమునందు పనిజేయుటకే వీర తగినంతను దిలేదు.

అంతియగాక, అసహాయోద్యమము స్వయంసాహాయ్యముతో జేరదని. “మన కెంత కత్తిగలదో అంత వరకే విజయముల మయ్యెదముగాని అంతకంటె నధికముగ పోరాటము” అనది అసహాయోద్యమమాత్రము. కత్తివంతులయని ప్రపంచము మనకు యోగ్యభావత మొగినయెడల మనకు విజయము చేపరకాలదు. మనకెటుట యొచ్చి దానిని గంపాదంప వలెను ఇతరులు నిరసిచి యెడల, తుంచలవచ్చు”యులమై విడచివేయు దుర్బలవృద్ధములమైన నీ కప్ప ప్రపంచము ఎ.త నిక సిం చి న ను ఈ దృష్ట ము ను న గిం ప జాలదు. అందుచే మనకార్యమునుండి దృష్టిని మరల్చునందుగాక, మనము మనకార్యమునే లక్ష్యమునందుచుకొ నెదముగాక ప్రపంచ మావాదనల డియియు ప్రయత్నముల గవనింపము”

ఇదిరకు మన మనలకుండించి విధానము, కార్యవీతి యందేకొరకు అవసరముగాన దానితో దాను సంప్రాప్తముగ నేకీభవించుచుంటిని దాసుగారు దెలిపి ఇట్టిప్రకటన ఇంకను ల దని నిరూపించుట అవసరము.

దాసుగారి ప్రకటనయందు, సి. డి. కమిటీ నిజీకయందును కాననభావప్రకటన మనస్సు దేశమునెటుటకు జేబడినది. సి. డి. కమిటీనిజీకయందే అందుకల జన్మతరకులు గూడ చెబుచుండిన సంస్కరణలకుండు, ప్రజలయిచ్చమునకు ప్రతికూలముగ జేకములయిన జేసినట్లు న నందనవృత్తిని చెబువుటగాక, కాననభావ పరిస్థితియు, అసహాయోద్యమము నం నొకముఖ్య భాగముగ నేర్పరచబడినను విషయమును మరచనూదను.

సంస్కరణలు, దేశీయులకే నామర్థములకు దగియున్నార లేవా యన విషయమునకును, కాననభావ పరిస్థితి మనకును నెట్టిసంబంధమును లేదని ఇందులన తెలియగలకు. భారతస్వరసజాలము ప్రభు మెట్టిని జెప్పసంస్కరణల కొరకే

మన కార్యక్రమమును తగ్గించి, పరిపాలనయందు ప్రభుత్వమున కెట్టి సహకారమును గానింపరాక మనస్సు యమును గడవారిన యుటల మన యాదర్శమును విడదనాడవార మనమును. కాననభావము మనము అధికసంఖ్యాకులకే లవనరక స్వరాజ్యమునకు జరగను ప్రమాది నొందుకలెనని గోచరుచు పోరాటమును ప్రారంభించరలె ము దాసుగారు చెబుచు యుండిరి. దీనియర్థమేమి? మనకు కా జకేయ స్వరాజ్యము పెట్టినే గావలెను ననియు, బాకీయ సమావేశముగూడ ప్రభుత్వమును చట్టమును తనూద జేరవలెననరలె ము జేరలేనియు మనము తోచుకొరకుండే వాదము లేనిచట్టముగావలె ప్రభుత్వముపాలన నొనగిన స్వేచ్ఛల మనయియే దానినొనగి యెడలనది స్వరాజ్యమునకు నిజమగు ప్రమాదిని దృష్టికుకొన సభలలో సహకారమునకు దిగకలెనో మాత్రా స్వరాజ్యముకొరకు గోరడతోలేక అట్టి స్వరాజ్యముయొక్క ప్రభుత్వమున గోరడతో దాసుగారి ప్రకటనయందు స్పష్టమయ్యెను.

“ఈ విడదయధానమును, స్వరాజ్యమునకు ప్రమాది యని యంగీకరింపటకు వారించేము సమర్థము. పోరాటము ఇందుమీదు అపాదమును నీవ గిరింపకు. స్వరాజ్యమునకు నిజమగు పోరాటముకొరకు దిగెనో తప్పు. మన ఏ నెల్లప్పుడు నిర్భయమున ఉండి. కాననభావప్రకటనలను గంపాదంప గురుము టిమా అట్లు సంస్కరింపరలెనని గోచరు మనము కాననభావలందు ప్రారంభించలయును మనకొరకు లంగీకరింపడిన యెడల స్వరాజ్యమునకు నిజమగు ప్రమాదిని పొందిన వార మనమును”

వైవిధ్యములను ఇట్టి వాదగా కాననభావప్రకటనము గానించిన సి. డి. కమిటీసభ్యులకు దాసుగారిని కొరకే ధముగలదని తెలియుచున్నది. మనకు గావలసిన ప్రభుత్వనిర్మాణ ద్విధిని (కాన్సిల్టాన్షియం) నిర్ణయింపరలెననియు మనముకొరకు నిసమహాత్ముల నిర్ణయించరలెననియు కాననభావ ప్రకటించి వానికొరకు తీరముగ ఇట్లు పట్టవలయుననియు, నదియొగల దన డెడల సంకటితో పోరాటము ముగియవలెనను దాసుగారు తెలుపుచుండిరి. మనకు తెలియాలి. దాసుగారు ఇట్లు గాక సంప్రాప్తప్రకటనము కొరకే కాననభావ ప్రకటనలను నూదించి 1923 సం॥ కాననభావనిర్ణయించు పాల్గొనరలెననియు మిగిలినది 1923 సం॥ కాంగ్రెసునందు నిర్ణయించు విషయమునకాత మిచ్చువురును ఏకాభిప్రాయము లేరి.

“ఎన్నికల ఫలితమును ఇట్టి మనభావికార్యక్రమముని క్షయింపవలెను” “మనము కాననభావ జెంపల పనిజేయవలయునా, సభలప్రవేశింపరలెనా యనునవిషయములను తగ్గితుల ఇట్టి నిర్ణయించుకొనవచ్చును.

“ఈ కారణములచే స్వతంత్రకార్యక్రమమును ఏర్పరుచుట కిప్పుడు తరుణముగాదు. పుష్కీతులీత్యమూనియెడల, కాననభావల మన యభిప్రాయసారము మార్చుకలముగాన వానినంత మంపించుటకే కాననభావ ప్రవేశింపరలెనని మార్తము ప్రస్తుతము జేప్పదలెను.” వైకేరేడిక సభకుల వై ఎన్నికలందు పాల్గొన నమమ తింప గల యు న ని మూత్రమే గయ కాంగ్రెసువారి కొరకలెన. మిగిలి కార్యక్రమ మంతయు 1923 సం॥ దీనియందు జరగని కార్యము సహకారము వాని నిర్ణయించరలెను అని నెపనూగాను దెలిసిరి.

ఇట్టికార్యక్రమ మంగీకరింప యెడల 1923 సం॥ ప్రారంభమున ప్రారంభింపను ఎన్నికల ప్రభుత్వమునందే జేకయొక్క దృష్టికుంతు యని నిచిన్నవై యు నును. నిర్మాణకార్యక్రమము చట్టమునును. ప్రభుత్వ నిర్మాణ క్రమమును నిర్ణయించుటలందు మనము విషయముల గవచ్చును.

కార్యకలను, కర్మసాయమును సమముగా జేప్పటాకేవల వని దాసుగారు తెలుపుచుండిరి. ప్రజలయందు స్వరాజ్య సంకేతమున కిరిగి స్వరసజేక వారి యొగినిచిచక్క జేయుట సరియే ఈ సంఘములను నునున కా జకేయ పోరాటము నందు ప్రయోగించుట మనము నిత్యానాచరకలెన కర్మసాయ కర్మసాయములను తనహక్కులను గుర్తించి స్వరాజ్య సంభవము జేరుటయొ.టి, వారు స్వయంగా మనప్రాత్రిని పాల్గొని సహకార్యములకొరకు పయోగించుట మరియొకటి మునుపేదగాను తునికొ భిన్నాభిప్రాయమును చెబుచున్నట్లు ప్రాయవని వచ్చినందులకు విచారించుచున్నాను. వానిస్వతంత్ర్యముచే బలవంత పెట్టుటకే ఇట్లు వ్రాసితిని.

సి. రామగోపాలాచారి

వనంత కుసుమాకరము.

419 సం॥ యింక మహానందా ముద్రానిర్మయగ తిరతములనుండి తొచ్చివైకళ్యా శాపయోగముయన్నాడు. ఇంకను తిరు, అర్జున, నిర్మల మొదలగు చాక్రములతోనూ మిక్కిలి సుమారును. ఎలవర్గము రక్తమును తుడిచేయెను. ఇందు శతపుటాభిరము, బంగారము, ముగ్ధము, కంగ భక్తము, కాంక్ష, కల్యాణి విలువల బోషింపబడు గలవు.

20 మాత్రముగల సీసా 1 టీకా నూ 5.0.0 బొంబముతో గూడ భక్త్యమును ఉపయోగించు విధానమును తెలుపబడును.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసి లిమిటెడ్

వసూలైన మూలధనము రూ 1,12,925-0-0 19 హాల్స్కోర్ట్లు, మాంట్యూర్స్లు పోస్టు-మదరాసు

సర్వస్వమైన కాస్త్రీయ బొంబములకు పట్టినిల్లు. క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

(వాంఛించు:— (1) నెం 149 హైకోర్టు రిజిస్ట్రేషన్. (2) 402, ఎంటుప్రీటు జి.టి. మద్రాసు. (3) నెం 2, బహదూర్కోడ్డు రాయకేట. (4) హైకోర్టు, తిరుపతి.

- దేవస్థానము అఫ్ఫీసు } సి. దొరస్వామయ్య
తరుఫతి 16-11-22 } దివాన్ శేషాచార్య

లాటికట్ట; దాని ఉపయోగము.

(సి. ఏ. మార్కెట్, ఇల్లవడపాడు గారలు అనుభవం ఇచ్చినట్లు పోలికలు వ్రాసిన చిట్ట పత్రము)

అనాదినుండియును లాటికట్ట భారతదేశమునకు సంబంధించిన అత్యంత ప్రాచీనమైన ఆభరణముగా వ్యాప్తిని గలనూతనానాకాలములను గ్రహింపలేదు. భారతీయు లాత్రులను పరిశీలించినప్పుడు మూలమునకును దానిని ఒకరొకరు దగ్గరనుపయోగించుటకు పుట్టినట్లు కనిపించెను. ఈలాటికట్ట నుపయోగించువాడు ఎంతవేగముననుపయోగించునో అంతవేగముననుపయోగించును. అట్టి నిమిషములలో ఆ అత్రులనుపయోగించువాడు జేయుట; దుర్లభము. దానిని అనుభవము లో కుటలతో నుపయోగించుట జాలోనివలయును ఈలాటికట్ట గమనమునకునాకావ్యత్యత్రులు, పురాతనపుడండము. ఇదియు రెండువైపులను పొన్నులు అత్రుమే దీనియొక్క నిశేషమేమనగా, దీనితో ఒకరి నెవ్వరిననుపయోగించుట, స్వీయరక్షణముగాని చాలకావ్యయోగకరముగనుండి యెంతదూరమునైన విసరవచ్చును. ఇప్పుడు లాటినిగూడదనిగా ఉపయోగించినయెడల ఈ గణములన్నియును గలవు. ఈలాటి, ఆపాకావ్యత్యదండమునకును సన్నిధి మధ్యగ నుండును.

మనస్సులకు లాటిల నుపయోగించుటకెప్పుడు. అనేకవిషయములను విచారించవలయును. అందు నుభయముగ లాటియొక్క పొడవును బట్టిను విచారించవలయును. మనస్సును పొడువైన, పొట్టివా రని రెండుకలగములు జేసినట్లు కనిపింపగలదు. ఇప్పుడు గీకరింపవచ్చును.

పొట్టివారలకు, గుక్కలు, జోగ్రాలకు:—ఒకటింజాతిక అంగుళములట్లుకొలత గల్గి 5 అడుగుల పొడవుగలట్టికలపులు జేయవలె.

పొడుగువారలకు, పంజాబీలు, మహమ్మదీయులు, సిక్కులు:—ఒకటింజాతిక అంగుళములట్లుకొలత గల్గి, 5 1/2 అడుగుల పొడవుగల 7 ట్టి. బావులు జేయవలె.

ఆ పొట్టివారికిని పొడుగువారికిని కొనసన్నగాను 1 1/2 నుండి 1 అంగుళములకు అంతరముగా నుండవలయును.

చిన్నవారికి ఇట్టిపొట్టి గుచ్చగా నుండవలయును. అడుగుల వైపున 4, 6 అంగుళములవైదొక ఇనుకలొడుగుండవలయును. ఈక్రింద జెప్పబోవు సాధనములలో చిన్నవారి నూచించుటకు, పెద్దవారి నెట్లుకలను ఉపయోగించవలయును. ఆసాధనము మూడుతరగతుల విభజింపబడినవి. అవియే మనము:

- (1) ఒకగుంపును ముందుకు రాకుండజేయుట (2) ఒకగుంపును వెనుకకు నెట్టుట (3) ఒకగుంపును చెదరగొట్టుట వీనిని ఎరల నింకను రెండు: ధముల విభజింపవచ్చును, అవియేమనగా:

- (1) ట్రోజ్ అర్ధములో నుపయోగించుట (2) ఓవెక్ అర్ధములో నుపయోగించుట.
- ఒకగుంపును ముందుకు రాకుండజేయుటకు మొదటిసారి ధను ట్రోజ్ అర్ధములో నుపయోగించవలెను. 2 మొదలు 7 వరకును గుంపును వెనుకకు నెట్టుట కుపయోగించవలెను. ఇందు 2, 3, 4, 5 సాధనము ఓవెక్ అర్ధమునందును 6, 7, సాధనము ట్రోజ్ అర్ధములోను ఉపయోగించవలెను. 8-వ సాధనము గుంపును చెదరగొట్టుట కుపయోగించవలెను.

ఈసాధనముల వాడకములో టెట్టులలో కొందరుగలసి యుండును. ఒకవేళ లైను తెగిపోయినయెడల తమనదాము రక్షించుకొనుటకు వీలుపడవలయును. ఇందులకు అభికారికతరపు లేననగా:—“గుంపుగ చేతుడు” “కొట్టుడు”

సాధనములు

లాటిలదెప్పుడు నిచ్చుడుట; లాటిని ముందుకు నెట్టుకొని, ఒక్కొక్కరు ముందుకు వేసి, కట్టికొనను గడ్డనుక్రింద నుండుకొని దానిపై చేతులను వేయుడు. ఎడమపాదము ఒకడుగు యెడమవైపుకు వేయును. లాటి పై కెత్తుము

లాటిని మొదట నున్నపుడువలె, ఎడమచేతిని త్రిప్పికట్టుకొనుడు.

సాధనములు

- 1 సాధనభాగము
- లాటిల, చేతితో మోచేయించుచి పట్టుకొనుడు. లాటిని ఆరు అంగుళములు నేలనుండి యెత్తి నిశ్చలపాదమునద్ద అడుగులొ పై వేయును.
- లాటిని కుడిచేతితో నేలమీద మొదలుంచి కుడిచేయి ముందుకు ఒకవిసరు విసరుము.
- లాటిల కర్ణుకు పీడన రమ్ము.
- 2 భాగము
- గుంపుతో సంపర్కములు గలగు నే ముందుకు రెండుచేతులను సాగింపును గుంపు విసరు డ నందునెడల పొన్ను దెప్పులను ఒకటిపీడన నొకటి వేయవలెను.
- 2 సాధన
- (1) లాటిల నప్పుడు అడ్డముగా రెండు చేతులలో భుజముల నెడమక చాచి పట్టుకొనును కొంచెము ముందుకు వంగి చేతులను తలపైకి యెత్తును.

(2) కుడిచేయి మంచి ప్రత్యర్థితులమీద దెబ్బవేయుదు. అప్పుడు కుడికాలు ముందుకు నెట్టి యెడమచేయి గూడ చేర్చి గట్టిదెబ్బ తగులునట్లు వేయవలెను.

(3) ఎడమవైపునుండి లాటిని ఒక అడుగు తీసి నిలువుననుబట్టుడు. అప్పుడు మట్టి కుడికాలు కుడిచేయి యధా ప్రకార ముండు.

- (4) 2. లోవలెనేగాని యెడమవైపుకు.
- (5) 3. లోవలెనేగాని కుడివైపుకు.

3 సాధనము

(6) కుడివైపుకు మోకాలు కందుట, ఇప్పుడు (2) లోవలెనేగాని ప్రత్యర్థిమోకాలపై దెబ్బ వేయవలెను.

- (7) (3) లోవలెనే.
- (8) (6) లోవలెనేగాని యెడమవైపుకు.
- (9) (7) లోవలెనేగాని కుడివైపుకు.

4. సాధనము

లాటిలు పైకెత్తి ప్రత్యర్థిముఖముపై కొట్టుము. మోకాళ్లమీద దెబ్బవేయుము.

కుడికాలు ముందుకు నెట్టి, వెంటనే పొన్నును ప్రత్యర్థిమోకాలపై త్రిప్పి కొట్టుము. పీడన మామూలుగా లాటిలు పట్టుకొనుము.

5 సాధనము

లాటిలు పట్టుకొని ప్రత్యర్థిదగ్గరకు పొండు. లాటిలను వారలపై త్రిప్పి కొట్టుడు. అప్పుడు కుడికాలు ముందుకుండు. పీడన మామూలుప్రకారము నిల్పవలెను.

6 సాధనము

ఎడమపాదము ముందుకువేసి ప్రత్యర్థిగొంతుకను పట్టి నెట్టుము. కుడికాలు ముందుకు వేసి ప్రత్యర్థిపై లాటిఅడుగుల వైపు త్రిప్పుము మరల యధాప్రకారము నిల్పవలెను.

7. సాధనము

ప్రత్యర్థి పొట్టపై పొడుపుము. కుడికాలు ముందుకు వేసి లాటిని కుడిచేతితో ప్రత్యర్థిముఖముపై కొట్టుము పీడన యధాస్థితిక రమ్ము

8 సాధన

ముందుకు జరుట ఇందు 4, 5 సాధనలను త్వరగా జేయుచు ముందుకు త్వరలో పోవుట.

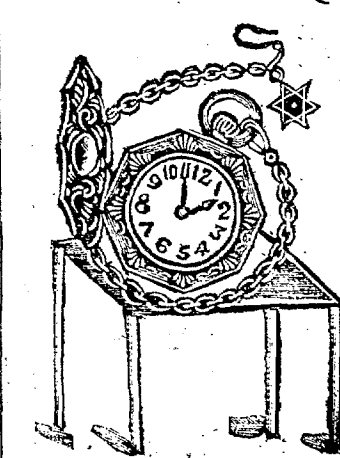
9 సాధన

ముందుకు త్వరగా నెట్టుట. గుంపును 15 అడుగుల దూరములో నుండగా లాటిలను సిద్ధముజేయుట. గుంపు దగ్గరకు రాగానే లాటిలు ముందుకు నిలువజెట్టి ఇనుకపొన్ను మొదల త్రిప్పి ముఖముమీద కొట్టుకలయును. అనంతరమైతే ఇటుల నెన్నిసార్లులైన జేయవచ్చును.

[వై. సి. ఏ. మార్కెట్, గారు వ్రాసిన 'లాటి' దాని ఉపయోగము అను చిట్ట పత్రమును ప్రచురించియుంటిమి. ఆ రీతిని జరిపినపుడు, గురుకాచాగురు నెట్టువారిలో దెబ్బలు తిన్న సమయమునందలిను మార్కెట్ గారు జరిపిన పోలికల ఆధారమునండి. మాచినాను చెప్పినదానినిబట్టిగాని, శిరోమణిగురుద్వార ప్రబంధక సభుమహాత్ ప్రచురించినదానిగాని జాడగా ఈ చిట్ట పత్రములో దెబ్బనవిధములలో నేవియును ఆలకాలిగుంపులను చెదరగొట్టుటకు వినియోగింపక నిడదలచినది తెలియగలదు. ఇంకా బాలులో బిటిషువారు బిటిషురాజ్యముననుబట్టుటకు ప్రవేశించినది మొదలు తమరక్తముల నన్నించినవారి నావుటకు ఏమాతము 'గొలదిబలము' నుపయోగించికో దీనికుతను జదివిన తెలియగలదు.]

ఇండి పెండ్లి:టు.

క్రాంతి మోక్షము! సాగవైస!! త్వరపడు!!
గోల్డుగిల్లు 8 మూలలు గల జంటలో మేన్
వ్యాసినీ పా కెట్టుగడియారం
దీనికి 2 సం॥ గారెండువలె మివ్వబడును. దీనిని చూచు

టవ శృంగారముగను కుండనముపనులు చేసి రెండువైయాలలు గలిగి ఉండును. ఒకమూల తెరచి మోకాలమీదగాని లేక బల్లమీదను గడియారము స్థాండు నండు ఉంచుకొనవచ్చును. ప్రయాణము జేయు వారు జేలు నండు మోకనవచ్చును. రైల్వే గడియారముకన్న చక్కగా కాలముచూపును. దీనియందము చెప్పును నలవిగాదు. గొలుసుతో నహా 5-4-0 గ్లాడ్ వాచ్ అందు కంపెనీ, సం 28 వెంకటేశమేస్త్రివీధి, సామాకారిపేట పోస్టు, మద్రాస్.

బహిరంగ వేలము

నాల్గు భీమ రాజగారి గృహములు మద్రాసులో
తే 26-11-22 కును 11 గంటలకు బహిరంగ వేలవారి గృహమునద్ద వేలము వేయబడును.

ఎం. సుబ్బారావు,
చేతను.

శాస్త్ర సమత మైన జ్యోతిషము
మీ జాతకము గాని కయస్సు నామము గాని పంతుడు. కవిలో చెప్పబడిన జైమిన్యాదిగ్రంథములనే పద్మల విచారణ చేసి రుజు విచ్చునట్లు ఒక సంవత్సర ఫలము వ్రాసిన యు 1-8-0 వ్యాజికభాగములు మహాదేశ ఫలములు యు 8. ఒక మహాదేశక అంతర్దేశలకట్టిఫలములు వ్రాసిన యు 5. శ్రీధర వెంకటస్వామి శేదనూరు, అంబాజీపేట పోస్టు. (గోదావరి జిల్లా.

Just Published :— Order at once
Revolutionary Biographies
By R. W. Postgate Price Rs 2-8.
This book Contains interesting Life Sketches of prominent revolutionaries.
Arkas quarterly List Sent free on application.
Arka Publishing House
(A) G. T. Madras.

మీ జాతకము
ఒక సం॥ రమువరకు జరుగు సం॥ములు నెలలవారీగా వ్రాయుటకు కట్టుము యు 2/-, జీవితమునంతటినూ దేశ అంతర్దేశలలో వ్రాయుటకు యు 5/-, ఇతర ప్రకారము జీవిత మంతటిలోను ప్రతి సం॥ రములో జరుగు ముఖ్యవిషయములలో వ్రాయుటకు యు 8/-, జనన సం॥రం, నెల, వారము, గంటలు, నిమిషములు తెలుపవలెను. లేక జాతకమును పంపవలెను. అన్ని ఫలములనుండి మితిలేని యోగ్యతాపత్రికలు వచ్చియున్నవి. దాతలము అంగభావలో వ్రాసి పంపవలెను. బి. ఆర్. శ్రీనివాసమయ్య, కృష్ణవీలూరు ఆగ్రహారము (ఎ) పోస్టు మైసూరు.

రత్న పురఃప లేఖ్యం
సుఖవ్యాధులవలన, అతిసంభోగమువలన, ఇతర కారణములు వలన, కలిగిన శుక్లనష్టమును పోషణచి బలముకలగ జేయును. ఈ మూలికామహిమ తెలియనివా రుండరు. ఏకేషించి వ్రాసిన సరము లేదు. తే 1-కి రు 3-4-0 లు. కోయవాటి కేట్రాగు ఉచితము.
పట్టాభిరామ వైద్యశాల
రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

క్యాలెండరు 1923
అ॥ 3+2 సైజున అర్జునేశ్వరునివారు 96 మంది దేశనాయకులు, మధ్యభారత మూల క్రిటము ధరించినట్లు అందమయిన రంగులలో ముద్రించబడినవి. కాపీ 1కి 0-12-0 నర్తకులకు, యేజంటలకు మంచికమీషను యిచ్చెదము. వివరములకు వెంటనే వ్రాయును. 434
స్వదేశీస్టోర్సు 82 వై నాబజారు, మద్రాసు.

సత్య వత్స పాఖ్యానము
తే 3
భోగేశ్వర మాహాత్మ్యము
ఇది యొక శ్రేష్ఠముయొక్క మూర్తి. ఇంద శ్రీశైలమహిమకూడ జక్కగా వర్ణించబడియున్నది. కవిత్వము కవిరసవంతమై ముద్దులుచూపుట గల్గుచున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథము జేపట్టిన బాతకుల కొక వద్యమేని వదల మది జనింపడు. ప్రతి 1-కి ధర యు 1-0-0. పోస్టుఖర్చు ప్రత్యేకము. ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము, 7, కంబాకట్టి వీధి, మద్రాసు.

లాలా లబజతిరాయిగారి కుమార్తె శ్రీమతి పార్వతి
 దేవిగారిని 20 వ తేదీని 134 వ 153 వ శకములక్రింద లాహూరి
 రుజు లాలా లబజతిరాయిగారి కుమారుని ఆరెడ్డుచేసిని నిన్ను
 ప్రకటించబడెను. అమెను వెంటనే వారిద్వారము పాపెంజరు
 రైలులో తీసికొనిపోయిరి. అమెతో, వెన్నెనిగూడ ఉద్యో
 గులు రానీయలేదు, అమె శాన్నిరూపాయలను తెచ్చుకొను
 టకుగూడ సంగీకరింపలేదు. చివరకు పరుండుటకు పరుచ్చును
 తెచ్చుకొనుటకు గూడ సంగీకరింపలేదు. (గొప్ప)

నాలుగేండ్ల లెక్కలు-ఆదాయము

జులై, 1946-21.-----భక్తిర సమస్యతో సంబంధించి సా-
యోగిగా:- యింకను నిర్దుష్టమైన సమస్యతో బాటు జులై 21
నా బ్రతుకానికి నిర్దుష్టమైంది. నిన్ను పట్ల చాలా ప్రేమ.

ఆంధ్ర పత్రిక

1922-వ సం॥ నవంబరు నెల 22-వ తేది

బుధవారము

ఆబ్కారీరివిన్యా:

సహాయనిరాకరణము

పున్నెపుట్టుజాస్సనుగారు "అమెరికన్ ఇన్స్ట్యూ" అనుపత్రికలో, మద్యపాననిషేధోద్యమము హిందూ దేశమునం దెటుల యాదరింపబడుచున్నదో, తేట పరచిరి. ఆ వ్యాసమును నిన్నటిదినము ప్రచురించి తిమి. హిందూదేశమున జాస్సనుగారి కొనగబడిన ప్రైవేటుపూర్వోమగు స్వాగతమునకు, వారు తల పెట్టి కొనసాగించుచున్న మహోద్యమమే ముఖ్య కారణము. జాస్సనుగారు తెలిపినటుల, హిందూ దాద్యమహమ్మదీయమతములు సురాపానము పాతక మని నిరూపించినవి. హిందూదేశము సంపూర్ణ నిషేధమున కెప్పుడు వట్టిన నవ్వడే తగియున్నది. అధికారుల యభ్యంతరములవలననే, మధుపాన నిషేధము ఆస్పర్శ కొనసాగకున్నది. అమెరికాలో కొనసాగుచున్న మధుపాననిషేధోద్యమమును గూర్చి, హిందూదేశమున వ్యాపింపజేయబడిన ఆస్పర్శములను, జాస్సనుగారు వివరించిరి. యూరపి యనున సంపాదకత్వముక్రింద నిర్వహింపబడెడి ప్రతి వార్తాపత్రికయు మద్యపాననిషేధోద్యమ మును నిరసించుచు, భారతీయపత్రికలు దానిని కొనియాడుటయు జాస్సనుగారు కనిపెట్టిరి. హిందూదేశమునందీయద్యమము సఫలమగుటకు అమెరికనులు తోడ్పడవలయునని, జాస్సనుగారు హెచ్చరించుచున్నారు. జాస్సనుగారి పర్యటన ఫలితమును అధికారులు చులకనజేయుట వింత గాదు. మదరాసు రివిన్యూబోర్డువారి 1921-22 సంవత్సరపు ఆబ్కారీ రివిన్యూ నివేదికయందు, జాస్సనుగారి పర్యటనమువలన లాభమేమియు గలుగలేదని తెలుపబడెను. రా. బ. కృష్ణారావు వంతులుగాడికి జవాబుచెప్పుచు, మదరాసుప్రభుత్వమువారు ప్రచురించిన అంకెల జూచిన 1920-21 సంవత్సరమునకన్న 1921-22 సంవత్సరమునందు రివిన్యూ చాలవరకు దగ్గిపోయెనని తెలియగలదు. ఇరువదియారు జిల్లాలలోను కల్లుపాటల రాబడిలో మిగుల తగ్గుదల గనపించుచున్నది. నెల్లూరు మండల మీషయమున అగ్రస్థానము వహించు చున్నది. గుంటూరు ద్వితీయస్థాన మాక్రమించు చున్నది. నెల్లూరిలో 1920-21 సంవత్సరమున 167667 రూపాయల రాబడివచ్చియుండగ, 1921-22 సంవత్సరమున 37,355 రూపాయల రాబడి మాత్రమే వచ్చియుండెను. గుంటూరుమండలమున 1920-21 సంవత్సరపు రాబడి 154467 రూపాయలయియుండ, 1921-22 సంవత్సరమున 48,963 రూపాయలుమాత్రమే చేరియుండెను. మిగిలిన మండలము లనేకములలో రాబడి సగముకన్న ల్గిపోయెను.

ఇట్టిస్థితి అధికారులకు కడుపు మంటగనుండుట టంతగాదు. రివిన్యూబోర్డు వారందుచే నిరాకరణోద్యమమును కనిపిర దిట్టిరి. 1921-22 సంవత్సరపు నివేదికయంతయు నిరాకరణవలంబుల దూషణతో నిర్మియిస్తున్నది. ఈదూషణదుర్మార్గమే ఫలిత మని గనపించును. కాని, నిరాకరణోద్యమము

పారిశుధ్యవిషయమున కెటుల తోడ్పడెనో జూచిన, జాస్సనుగారి యూహ నిజమని స్పష్టమవును. అధికారుల ప్రబలాభ్యంతరములు లేకున్న, మధుపాన నిషేధము దేశమునందు సుస్థిరముగ నెలకొనును. ఆబ్కారీరివిన్యూపై యాశగలయధికారులు మధుపాననిషేధమునకు తోడ్పడుదురనుట కల్ల. ఏదియో నొకరిని రివిన్యూ అధికమయ్యెడి మార్గము నే వారు అన్వేషించుచుందురు. మద్యనిషేధమునకై పనిజేసిన ప్రచారకు లెందరు కారాగృహము పాలైయుండలేదు? పంజాబులో సంస్కరణవలంబులు అరెస్టుగటయేగాక, లాటిదెబ్బలకు గురియయిరనిగూడ, మాంఛెస్టరు గార్డయనుపత్రికా విలేఖకుడు వర్ణించియుండెను. ఆబ్కారీ నివేదిక ప్రకారము మొత్తపు రాబడియందు 20,60,050 రూపాయలు దగ్గిపోయెను. పెద్దడిప్రలో ఆరుడిపోయెను, అంగడులలో 134 అంగడులును తగ్గిపోయెను. ఇందుకు నిరాకరణవలంబుల ప్రోద్బలమేయని, నివేదిక చెలుపుచున్నది. స్వీకరింపబడిన మద్యపు మొత్తము తగ్గిపోవుటకు రాజకీయాందోళనా పరులే కారకులని తెలుపబడెను. నిరాకరణవలంబుల ప్రోద్బలము దౌర్జన్యముతమని నివేదికయందు వ్రాయుట, మిగుల సాహసము. నిరాకరణవలంబులు దౌర్జన్యమున కెంతమాత్రము బూనుకొనలేదనుట, జగద్విదితము. అధికారుల ప్రతిపాదనమునకు ఆధార మేదియు కనుపించదు. కేసులు పెక్కింటిలో, దౌర్జన్యమునకు లోనయినవారు నేరస్థులపై సాక్ష్యమిచ్చుటకు వెఱచిరట. అధికారుల యపోహలకు, వారి యూహ లే కారణమగుచున్నది. వీరి వాదమును ప్రజలలో నెవరును సమర్థించుటలేదు. చెల్లను యిజారాయుచ్చుటకు యజమానులు వలుపురు నిరాకరించిరియు, ఈవిషయమై నిరాకరణవలంబులు విశేష విజయము గాంచిరియు, నివేదికము చెలుపుచున్నది. నిరాకరణవిజయమును, అధికారులే గుర్తించుట, గమనార్హము.

విదేశ మద్యమునుండి చేకూరెడి రాబడి సయితము తగ్గెను. మిగిలిన మధుపాన ద్రవ్యముల రాబడి యందుగూడ తగ్గుదల గన్పట్టుచున్నది. ఇట్టి ఫలితమునకు అధికారులు సంతసించుటకు మారుగ వగచుటబట్టి, వారి మనోవృత్తిని గ్రహింపవచ్చును. ఎక్సైజుశాఖ మంత్రివర్గము క్రిందకు వచ్చినను, అధికారుల చిత్తవృత్తి మారలేదు. నిరాకరణోద్యమావలంబులు, ప్రజలలో మధుపాన విముఖతను కలిగించు మిషమీద, సర్కారువారికి ఆర్థికముగ చిక్కుల దెచ్చిపెట్టిరి, వీరు విలపించుచున్నారు. పశ్చిమాంధ్రదేశమున జరిగిన ప్రచారమువలన ప్రభుత్వమువారికి నష్టము గలిగెనట. కాని కఠపుతో మాడుచున్న వారికి కల్లుత్రాగుటకు ధన మెక్కడుండును? కృష్ణాజిల్లా నూజివీడు డివిజనులో, ఒక జమిందారు పుత్రుని నాయకత్వము క్రింద ఈయద్యమము తాత్కాలికజయము బడసెననియు, సారాదుకాణముల యిజారా లాగి పోయెననియు, అంగడులు కొంతకాలము మూసివేయబడెననియు, నివేదిక చెలుపుచున్నది. మధుపాన నిషేధ ప్రచారమువలన, లా, ఆర్డరులకు భంగము కలిగెనని నివేదిక సూచించుట క్రొత్తగాదు. ప్రజల శ్రేయమున కనుకూలమగు ప్రచారము జరుగునపుడు, లా ఆర్డరుల నది యడ్డగించునని తెప్పట యాచారమయినది. నిరాకరణవలంబులకు, రెడ్డి మహాజనసంఘము, నాదరు మహాజనసంఘము మొదలగు ప్రతిస్థావనము లీ విషయమై తోడయ్యెనట. మధుపాన సంస్కరణోద్యమము లన్నియు, తుదకు నిరాకరణోద్యమమున కలసిపోయెనట. అధికారుల ప్రయత్నములవలన, ఈసంస్కరణమునకు ప్రోత్సాహము గలిగినటుల తోచదు. గుంటూరు, శ్రీరంగం

మ్యునిసిపలు సంఘములు, మ్యునిసిపలు సరిహద్దులలో కల్లంగుడు లేవియు నుండగూడదని తీర్మానించెను. ఎక్సైజు సలహాసంఘమువారు మాత్రము ఇందుల కంగీకరింపరయిరి. అందుచే నీ మ్యునిసిపలు సంఘములవారు, సలహా సంఘములో బనిచేయుటకు తమప్రతినిధులను పంపకపోయిరి. అధికారులు మధుపాన నిషేధమునకు హృదయపూర్వకముగ సానుభూతి జూపకుండుటచే, వారి ప్రయత్నము లెప్పుడును కొనసాగినేరవు. రివిన్యూపై వారి దృష్టి నిలచియుండు సంతవరకు, వారు ప్రస్తుత దుస్థితిని సంస్కరింపజాలరు.

సేలం మ్యునిసిపలు కౌన్సిలువారు వలదనుచున్నను, ఎక్సైజుసంఘమువారి సలహా ననుసరించి పట్టణమునకు వెలుపలనున్న కల్లంగడులు లోనికి దీసికొని రాబడెను. కాకినాడ, బాపట్ల తాలూకా బోర్డులును, మ్యునిసిపలు సంఘము లనేకములును, కల్లంగడులు తమ యావరణములో నుండగూడదని తీర్మానించెను. గంజాముజిల్లాబోర్డువారు ప్రజాభిప్రాయము ననుసరించి, కల్లంగడులను పెట్టవలయునని తీర్మానించిరి. కాని, ప్రభుత్వమువారు స్థానిక సంఘముల కోర్కెలను పాటించరైరి. స్థానిక స్వపరిపాలనముపై నూతన ప్రభుత్వమువారి ఆదరణ ఎటులనున్నదో గ్రహింపవచ్చును. మీను మిక్కిలి, స్థానిక సంఘములు నిరాకరణ సిద్ధాంతములచే ప్రేరేపింపబడినటుల, నివేదికము చెలుపుచున్నది. మ్యునిసిపలు సంఘములును, తాలూకా బోర్డులుగూడ, దౌర్జన్యమునకు బూనుచున్నవని, అధికారుల యుద్దేశమా? రివిన్యూబోర్డు వారు క్రొత్త సిద్ధాంతమును కనిపెట్టిరి. పండుగలు, పర్వములు, మొదలగు నుత్సవసమయములందు, కల్లంగడులను మూయుటనుచిదని, కొంతకాలము నుండియు ప్రభుత్వమువారు చెలుపుచుండిరి. కాని, ఈపద్ధతివలన లాభమేమియు గలుగలేదని బోర్డు వారి యుద్దేశము. కొటప్పకొండ ఆల్లరులందేమి, ఇతర ప్రదేశములందేమి, జనులనేకులు గూడుచోటుల మద్యవిక్రయము జరుగుట అపాయకరమని రుజువయ్యెను. అధికారు లింతత్వరలో వెనుకటి పాతములను మఱచిరా? పదమూడు గ్రామములలో, వీరు క్రొత్త అంగడులను తెరచిరట. ఆబ్కారీ రివిన్యూకొరకు అధికారులు అవినీతి మార్గములకు తోడ్పడుటయేగాక, సంస్కర్తలను బాధించుటకు బూనుకొనిరి. వీరికి నిరాకరణవలంబులనిన, గిట్టకుండుట యందాశ్చర్యమేమియులేదు. జాస్సనుగారి ద్వారా, మద్యపాన నిషేధము విషయమై హిందూదేశాధికారు లెటుల ప్రవర్తించుచున్నదియు, ప్రపంచమున కిదికి వెల్లడియై యుండును. నిన్నటిదినము జరిగిన మద్రాసు కార్యదేవును సభలో, రాబోవుసార్కు ఛెయిరునందు మద్యవిక్రయము జరుగగూడదని తీర్మానింపబడెను. ఈ తీర్మానమంత వరకు యాచరణలోనికి వచ్చునో చూడవలయును. అధికారుల నిరోధప్రయత్నములు దేశమున సత్వరాభివృద్ధి నడ్డగించుచున్నవి. స్వపరిపాలనము లభించినపిమ్మట, భారతదేశము మధుపాన దురభ్యాసమును విస్మరించునని విశ్వసించవచ్చును.

నెహ్రూగారి వాదము

నిన్నటిదినము, ఆఖరిభారత కాంగ్రెసు కమిటీ సభలో, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు, శాసనసభాప్రవేశముగూర్చి మామూలు వాదము నేగావించిరి. వీరు ఉపపాదించిన తీర్మానము ప్రకారము, నిరాకరణవాదులు అధికసంఖ్యలతో శాసనసభల ప్రవేశించుటకుముందుగ బ్రయత్నింపవలెనట. 1923 సంవత్సరపు కాంగ్రెసుసభలోగాని సభ్యులు

ధర్మము నిర్ణయించబడదు. ప్రతిష్ఠాభవకారకు శాసనసభలలో బ్రవేశించవలయునను శిష్యము, ఈశిర్వాసమునం దెక్కడను గనుపించును. శాసన సభలవిషయమై తమ యభిప్రాయము మారలేదట గాని, శాసనసభలలో జేరియే వానిని బహిష్కరించవలెనని నైహూగారు చెప్పిపెట్టినానన, నిస్సారమని వేరుగ చెలుప నక్కరలేదు. బహిష్కారశబ్దముతో దాగురుముతలాడుట నైహూగారివంటి ప్రముఖునికి పాడిగాజాలదు. శాసనసభా బహిష్కారమువలన, నిరాకరణావలంబులకు నైతికవిజయము గలిగెనని వీరంగీకరించెదరు. కాని, ఇది నిరుపయోగమని వీర యుద్దేశము. శాసనసభలు నిలిచియుండువరకు, బహిష్కారమున కర్థము లేదట. నిరీ వమగు శాసనసభలు నిలిచియున్న నేమి, అంతరించిన నేమి? సంస్కరణము లంతరించినను, శాసన సభలను విగ్రహము లేదియోరితిన నిలిచియుండును. వానినన్నిటిని పరిహర్యుటయే నిరాకరణావలంబుని పనియా? అటులగుచో, నైహూగారికి, నిరాకరణోద్యమపు మూలసూత్రమే తెలియలేదని చింతించవలసివచ్చును. గజనీనుహమ్మరు విగ్రహములకు పగుగొట్టి నంతమాత్రముగ్నిదూమత మంతరించెనా? నిరాకరణోద్యమమువలన, స్వబలము ప్రవృద్ధిగాంచవలెను. ప్రభుత్వ హృదయము మాన్పు జెందవలెను. పైచిన్నములు మారిన నేమి, మారకున్న నేమి? ఇట్టివర్తపు కనికారకా, భారతీయులు శాసనసభలలో బ్రవేశించుట! నిరాకరణావలంబుకు తనధర్మమును తా నాచరించిన పిమ్మట, ఫలిత మేమయ్యెనని విచారించ బనిలేదు. స్వశక్తిని బలపరుచుకొనుటయే అతనిధర్మము. చేసిన శాసనోల్లంఘనము గావించవలెను, లేని యడల శాసనసభలలో బ్రవేశించవలయు నను వాదము,క్షణికాలపుయినను నిలువజాలదు. మోక్షము జెందకున్న వెంటనే నరకమున బ్రవేశించవలయునని, నివేకవంతు లెవరును బోధింపరు. తాము ప్రజలకు ప్రాతినిధ్యమును వహించుటలేదని తెలిసికొనినను, శాసనసభ్యులు తమ సభ్యత్వమును వదలలేదట. తేకున్న నైహూగారికి విచారమే? ప్రజా ప్రతినిధులుగానివారు శాసనసభలలో బనిచేయుచో, వారి గౌరవమున కేకళంకముగలుగును. సంస్కరణములయొక్కయు శాసనసభలయొక్కయు బ్రయోజన రాహిత్యము దానియంతట యదియే వెల్లడియయ్యెను. ఇందుకు నైహూగారు సంకేతించుటకు మారుగ వగవ బనియే? సంస్కరణముల నుపయోగించుటకు, నైహూగారు శాసనసభలకు బోపుట లేదు. సంస్కరణములు నిరర్థకములని జూపుటకే వీరు శాసనసభలలో బ్రవేశించెదరు. ఆపని యిదివరకే జరిగినపుడు, మరల నందుకొరకు బ్రయత్నింపనేల? సంస్కరణముల నొక మారు బహిష్కరించినపుడు, అవి ఏమయ్యెనోయని విచారించజనదు. ప్రజల తోడ్పాటు ఎప్పుడు తొలిగెనో, అప్పుడే వాని కి పటుత్వము దప్పిపోయెను. నైహూగారు మాంటాగు సంస్కరణములను భగ్నము జేయుచో, మరల మాన్లే సంస్కరణములను నెలకొల్పి, ప్రజాశయ ప్రతికూలురను అధికారులు శాసనసభలలో జేర్పగలుగుదురు. అప్పుడు నైహూగారేమిజేసెదరు? శాసనసభల ఎన్నికలను మరొకంతకాలమువరకు ఆపివేయుచో, నైహూగారేమి జేసెదరు? ఇట్టి వ్యవహారములలో నైతిక విజయమే ముఖ్యముగాని, శాస్త్రానుసారమంత ప్రధానమునుదడిగాదు. నైతిక విజయము గలిగిన, సంపూర్ణ విజయము దాని యంతట యదియే సిద్ధించును. శాసనసభలు కృత్రిమముగ ప్రవర్తించుచో, వాని గౌరవము నవియే బోగొట్టుకొనును. నిరాకరణావలంబుల ధర్మము, ఎట్టి

బాధలు తటస్థించినను వానిని ఓరిమితో భరించుచు స్వధర్మమును నిర్వహించుటయే. ఇందువలన, శాసనసభ్యుల అధర్మమును, నిరాకరణావలంబుల ధర్మమును వెల్లడియగును. స్వరాజ్యసిద్ధి గలుగుటకు మార్గమిదియే. చదరంగపు ఎత్తులు, కుస్తీకట్టు నిరాకరణధర్మమునకు దూరములు. ఇట్టివర్తపు బనులతో నిజవలకు కాలముగడిపి యుంటిని. మరల గడుపుట వినాశకరము. నానాయణదాను, రంగయ్యయ్య, శంకరాచార్యులు, డి.ఎ. నానాయణసింగు, హరిదయాలు నాగుగార్లు, నైహూగారి వాదమునకు ప్రతికూలముగ బ్రసంగించిరి. నేటిదినము, శాసనసభల గూర్చిన చర్చయరల జరుగును. నైహూగారి తీర్మానమును, కాంగ్రెసుకమిటీసభ్యులు నిరాకరించి, తమ గౌరవమును కాపాడుకొనుట భావ్యము. ఈ మారు క్రొత్తకాంగ్రెసుకమిటీ గూడను. ప్రాత సమయమువారుగూడట కిదికడపటిసారి. ఈతరుణమున మహాత్ముని ఉపదేశమును వీరికమించుకుండుచో, ప్రజల కృతజ్ఞులకు బాక్షులు గాగలరు.

డిప్యూటీ ప్రెసిడెంటుగారి రాజీనామా :

దానిపాఠము
శాసనసభల వ్యవహారము కొన్నిచోటుల శృతి మించి రాగమునబడుచున్నది. మధ్యరాష్ట్రముల శాసనసభలలో, వ్యయమును తగ్గించుట కెన్నైన సమయమువారి సూచనలనుగూర్చి యోచించుటకు, సభను ఆపివేయవలయునని, డిప్యూటీ ప్రెసిడెంటుగారి డిక్షిత్ గారు తీర్మాన మువహించిరి. ఈతీర్మానము నువహించుటకు గవర్నరుగారనుజ్ఞనొసగిరి. ఆ ప్రకారము సాయంకాలము నాలుగంటలకు డిక్షిత్ గారి తీర్మానము చర్చకువచ్చెను. నాలుగవ న్యాయములు జరిగినపిమ్మట, చర్చకు ముగింపవలయునని వీరుకోరిరి. కాని వీరికోర్కె త్రోసివేయబడెను. అంతట వారు పోలీసుకొని వచ్చును లెక్కింపవలయునని గోరిరి. ఈకోర్కెను అధ్యక్షులు నిరాకరించిరి. మరియొకరు లేచి యువన్యాయమును ప్రారంభింపగనే, డిక్షిత్ గారు మరలలేచి పోలును కోరిరి. ఈమారును వారికోర్కె తృప్తికరింపబడెను. ఇందుకుగిరిసి తమ డిప్యూటీ ప్రెసిడెంటుపదవికిని, శాసనసభ్యత్వమునకును వీరు రాజీనామానిచ్చిరట. నిబంధనల ననుసరించి డిక్షిత్ గారిచర్య ఎంతవరకు యుక్తమో, అధ్యక్షుని నిర్ణయ మెంతవరకు సరియో, చర్చించుట కిప్పుడు బూనుకొనము. మొత్తముమీద శాసనసభలను అంతరిస్తభ్యులకే వియ్యగలుగుచున్నది. గా. భుగ్గిగారిటీవలనే స్టేటు కాన్సిలు సభ్యులకు రాజీనామా నిచ్చిరి. ఇట్టిసందర్భములలో నిరాకరణావలంబునారు మరల శాసనసభలలో బ్రవేశించి, అటలాడుట ఎంతవరకు లాభకరమో యూహింపవచ్చును. కేవలము ప్రతిష్ఠాభవకారకు శాసనసభలలో జేరవలయుననుట, మరింత పరిహాసాస్పదము. శాసనసభలలో సహకారము నవలంబించెడివారు, స్వల్పలాభములను సంపాదించగలుగురు. ప్రతిష్ఠాభవనలంబించు వారో ఉభయార్థములుగదురు. ఇదివరకే చెడిపోయిన సంస్కరణములను ఇంకను భగ్నపరుచుటే లోతెలియదు. సంస్కరణములను భగ్నపరచి, వాని ప్రయోజన తో న్యాయతను బయల్పాడచెదమని, కొందరు ప్రముఖులు చెలుపుచున్నారు. సంస్కరణముల ప్రయోజన తో న్యాయత ప్రజల కిది నుకే చెలిసెను. వీరేశాక్ష, శాసనసభలలో బ్రవేశించినవారికి సైతము చెలిసెను. ఇంకను ఎవరికి తెలియవలయును? అధికారుల కెంతజెప్పినను లాభముండదు. ఎట్టి సంస్కరణములనునను, మంచిచేయుని వారు సమర్థింతురు. నిరంకుశ పరిపాలన

మును, నిర్బంధతీవ్రతను వారిపుడు సమర్థించుట లేదా? వారిని నమ్మించుట దుస్సాధ్యము. స్వరాజ్య ప్రదానమున కంగీకరింపక తప్పదని గ్రహించినపుడే, వారు అందుకు బూనుదురు. అకాలి లెంత మొరలిడినను వారికోర్కెలు సఫలము గాలేదు. వారినిర్బంధము లాగలేదు. ఇకమీద నిట్టిపద్ధతులు ప్రయోజనకరములుగానని దోచుటచేతనే, నిర్బంధము లాగిపోయినవి. అకాలిలు గమ్యసానముజేరగలిగిరి. ఇటులనే, ప్రజల స్వీయశక్తి బలపడిన పిమ్మటనే, అధికారులు స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్యమును గుర్తించెదరుగాని, ప్రతిష్ఠాభవనలకు వారు వెటువరు ప్రతిష్ఠాభవనల బోలు ఎత్తులలో, బిట్టిపువారు ఆరితేరినవారు. వీనినుండి తప్పించుకొనుట ఎట్లులో వారికి సహజముగనే తెలియును. అందుకు తోడుగ, సంస్కరణశాసనము అధికారుల కట్టి స్వేచ్ఛావకాశ మొసగుచున్నది. శాసనసభలలో నిరాకరణవాదులు బ్రవేశించుటవలన, వారు తమ ప్రతిజ్ఞను, కీర్తి గౌరవములను పోగొట్టుకొనుట దక్క వేరు లాభము గలిగింపజాలరు. నిరాకరణవాదులు మంచికిని చెడ్డకును నిరోధము జూపుట వలన, వీరిపై అధికారవర్గమువారు ప్రజలలో దురభిప్రాయము గలిగించి, వీరు దేశద్రోహులని చాటుగలుగురు. తమ తప్పిదములను కప్పిపుచ్చుకొనుటకు వీరికి అనుకూలావకాశ మేర్పడును. నిరాకరణావలంబుల నైతికాధిక్యము గనుపింపకుండుటచే, వారియడ సానుభూతి తగ్గుటకు వీలగును. మహాత్ముడు కారాగృహమున జేరక ముందు వారి యుపదేశములను నిర్వహింపబూని, వారు దేశ స్వాతంత్ర్య సిద్ధి కొరకు కారాగృహము జేరగనే, ప్రజలు పెడ మార్గము ద్రొక్కుట ఎంత యసభ్యము గ గనుపించునో యూహించుట సులభసాధ్యము. ఇందువలన ప్రపంచములో ఏరెటుల పరిహాసపాత్రులగుదురో జెప్ప నక్కరలేదు. స్వరాజ్యసిద్ధి గలుగవరకు బనికి వచ్చెడిసందేశమును, మహాత్ముడు బోధించిన నెను. దానిని నిర్వహించి, ఎక్కుడు కార్యదీక్షజూపుటకు బదులు, వెనుకకుమరలి నిరుత్సాహము జూపుట ధీరలక్షణముగాదు. ఇటుల బోధించెడినాయకులు నాయకులు గాజాలరు. వీరి కింకను నిరాకరణ తత్వము బోధపడలేదనుట, నిస్సందేహము.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద యంత్రశాల—మ్యానేజింగు డైరెక్టరు గారియల ప్రాయశ్చన్నాదు:—ఈ డిండు సంవత్సరములు వైద్యశాలం దువధివముల ఆయుర్వేద భూషణ పండితుల యొక్క సామి ఆయ్యంగారు ఏ. కే. పి. సి. సామల కారుపేట పోస్టాఫీసు కడపన్న ముమిటువీధి కాటాలో వైద్యశాల నియమింపబడిరి. వలయువాన అచటకు వెళ్లి మంచి చికిత్స బడయవచ్చును.

చెంగల్పూరు నాయకరు ఉచిత ఆయుర్వేద వైద్యశాల—వేవేరీ:—ఈ వైద్యశాలలో 222 యాకషియ నలుగు 801 మహమ్మదీయులును 1566 క్రైస్తవులును మొత్తం 8+12 మంది చికిత్స జేయబడిరియు, మందుల ఖర్చు రోజుకు ఒక్కొక్క రోగికి 2.15 డమ్యుడీలాయెననియు చికిత్సజరక్కొరకు 7.15 డమ్యుడీ లాయె ననియు ఆ నెలలో ఆనెలలో 8087 రోగులు చేర్చుకొనబడినియు ఆన్నిరోజుల కన్న 3 క తేడిది మొత్తం 3000 మంది 831 మంది వచ్చినయు కార్యదర్శి తెలుపుచున్నాడు.

మదరాసు జిల్లా తమిళ కాంగ్రెసు సంఘము:—కార్యదర్శి ఇట్లు ప్రాయశ్చన్నాడు. మదరాసు తమిళ కాంగ్రెసు సంఘమువారు గారు కాంగ్రెసునకు 12 ప్రతినిధుల నంప కలెను. చందానిచ్చి కార్యముగ నున్న వారెవ్వరే అభ్యర్థిగ నుండవచ్చును. ఎక్కువారుగ నుండవచ్చును. 28 క తేడిన మహాజన సభలకు సామాన్యసభ బయగును. ఆ సభయంతా కాంగ్రెసునకు ప్రతినిధు లెప్పుకొనవచ్చుదురు. అభ్యర్థిగ నుండ గోరవారు 25 క తేడినగా మంసల కార్యదర్శి దరఖాస్తు చేయవలెను. దరఖాస్తుతో నొక మాత్రులు ప్రజలెను. ఏది ప్రతినిధిగనుమన జేయదును.

విదేశీ వార్తలు

బంగాళాలో క్రొత్త ప్రభుత్వము

లండన్, నవంబరు 21:—బంగాళున కీర్తిమణి తనవదనకి రాజధానిగా ఇచ్చిన క్రొత్త ప్రభుత్వము మిక్కిలి విజయవంతము అయిపోయినది. బంగాళున పాత పరిపాలనను పరిశీలించిన పరిశోధకులు మూల భూమిని గూర్చి ఏమియు జ్ఞానముగ, తెలియకపోవుటచే ప్రభుత్వము లోలవలసి వచ్చెను. రాజకీయ పరిస్థితులు ఎంతమాత్రము సులభముగాను ఉన్నవి చెప్పటకు వీలులేదు. మహావ్యాధిమూలకే క్రొత్త ప్రభుత్వము నిర్మాణమయినది.

జహానగర్ బస్టాండ్ దొంగి

రైలులను ప్రభుత్వ యూనివర్సిటీ నుండి దోచుకున్న కాన్ స్టాబుల్ కు గురైన అందుచే 300 రోజులు (నేటి వులు) ఇద్దరు పోలీసువారిని మట్టడిచిరి. శ్రేష్ఠముఖులైన అను ప్రభుత్వ వారు సాయపడలే పోలీసువారికి సాయ మొనర్చిరి. ఇద్దరు దోచుకున్న వస్తువులను ముగ్గురు దోచుకున్న వారు తరగారు. తక్కిన వారు చిట్టచుట్టల బాకానిరి. ఇది గురు అరెస్టు చేయబడి సహాయ పోలీసుదళముల కృతకముగ వచ్చుచున్నది.

ప్రీ వ్యారిస్టరులు

అమెరికా వార్షిక కార్యము వ్యారిస్టరు పరీక్షయందు పాల్గొని పరీక్షకును స్వీకృతమైన తరువాత విద్యార్థులు గూర్చి ప్రత్యేకముగ కృషిచేసినది సాంకేతిక కార్యమునైనది.

ఫస్టికు దీని నాశమగుట

చిల్లి భూకంఠపు ప్రతిఫలము

లండన్, నవంబరు 17:—ఇటీవలి భూకంఠముచే ఫస్టికు దీని యాత్రమునైనది. దానివారతచే ఇంటి పరిస్థితులను గమనించుచున్నది. కాని ప్రభుత్వము రాజేను.

క్రైస్తవతనకును - పోపు దీక్షకును 11 తేదీని ఏకాదశియమున గూర్చి సహజపురభను 14 తేదీని బహిరంగభను జరిగెదరు.

ఫ్రాంసులో నాకోవ్యోనులు 54 గురు తగ్గించబడిరి. ఇప్పుడు 8023 మంది ఉన్నారు. 1800000 ఫ్రాంకులు నికర జేరినది.

క్యాలిఫోర్నియాలోని కాళిలో నునిగిపోయిన పొగ యొడలో నాకోకు క్యాలిఫోర్నియా ప్రతినిధులలో ఒకరైన యాటకు పోవుచున్నా. మరల 70 మంది చనిపోయినది తెలియచున్నది.

ప్రతిభి సభ ధ్యమము కోరుటచే డిక్టేటరులో లాకెట్ కెట్ గారు అరెస్టు చేయబడిరి. మోజోర్లు ఉత్తరపు లేనిదే పోలీసు కోర్టు వారంటుతో అరెస్టు చేసి నందుకు మంత్రివర్గమువారు దానినామా నిర్దిరి.

నవలగంధకర్త మార్కెట్ ప్రాస్తు గారు స్వర్గములైరి.

సుప్రసిద్ధ నాటకగంధకర్తయు నవలరచయితయు ను హోమర్ గారు అత్యంతమృత్యు జేసికొరిరి.

హంకాంగులో బ్రిటిషు పొగయొడలో

ఒడవొంగుతము

లండన్, నవం 20:—ఉదయము 9-45. హంకాంగునాడి డెయిలీ మెయిలు పత్రికా విలేజురి ఇట్లు తెలియజేయుచున్నాడు. హంకాంగు, మకానీ, నాథ్య పోవుచున్న బ్రిటిషు పొగయొడలో దానిని మను ఒడవొంగుతము జరిగెను. మకానీ దగ్గరకు 60 ఒడవొంగులు ప్రయాణికులతో స్త్రీ మహిళా సెక్కిరి పొగ యొడ బడలుచేసెదరు. వీరి ఆయాధనాలై ఒడలో నున్న 400 ప్రయత్నితలు, 60 యూరపియనులను కనగినుకుంకేసి ఒడలో నున్న కరకులు ప్రయాణికుల సాక్షును, తుర్తులను, పూర్తిగా దోచుకొనిరి. ఒడలో ముగ్గురు భారతీయులు గాడ్ గుంగ నుండి, వీరిని కాల్చి చంపి కమడములో ప్రోసిచేసిరి. కప్తాను ముగ్గురువారు కొండకత్తెగారు లైరి. 7000 పొగలు విలువగల ఆర్డర్ దోచుకొన్నటుల అంపనా నేయబడినది.

లా సేను సభ

సంతుష్టి

ఇస్మితు పామాగారి యభిప్రాయము

లా సేను, నవం 20, మిగ్గవందలి ఏమిచేసామన్న దని కనుగొనుటకు తురపులు సర్వాంతర్యాములై తిరుగుచున్నాడు. అధికారియంతయుగ (కాటికి ముగ్గురుగురులు దప్ప క్రొత్త విషయములు ఎక్కువక ఏమియు తెలియలేదు. ఇంతవరకు క్రొత్త లిఫా ఎన్నికను గూర్చి అధికారులు తురపులకు తెలియజేయలేదు. ఉస్మానువంకజులే కలిపాగ నందుచు తెలియుటచే సంతుష్టులైరి.

బరిహారులయభిప్రాయము

లా సేను, నవంబరు 20:—పాయింకేరు, కర్ణాటకపురు, నూసానిని అనుభవ్యేభరుమను జేటియుదయము కలిగిరి. అతిసున్నాభావముతో ఒండొరుల యభిప్రాయములను చర్చించిరి. సభానిర్వాణము కార్యక్రమములనుగూర్చిగూడ చర్చించిరి.

సభాసభలము

సభాసభలము అంతయు ప్రేక్షకులచే పొరులు దీరి నిండి పోయెను. ప్రజలు ప్రతిభుల రాకను వీక్షించుటకు కనిపెట్టి యుండిరి. నుండరమగు తురపు ప్రతిభులు ముఖ్యముగ వీరి నాకర్షించిరి. 600 స్థానములు అలంకరించబడినవి. ముందు స్థలములు పాయింకేరు, కర్ణాటకపురు, గర్ హురేన్ రా బోల్లు, సినియూస్సాలిని, టెనిజిలాస్, స్టూడిస్సిగార్లచే అలంకరించబడినవి.

అభ్యర్థుల నిరసనము

అభ్యర్థులు వీరినందరి ఆహ్వానించుచు యూరపును, ఆ సియూలో కొంతభాగమును 10 వేడలండి ధ్యంసముజేయుచున్న గ్రీకో తురపు యుద్ధము ఇంటిలో అనుగాకమని కోరిరి.

కర్ణాటక భువు

స్విట్జర్లాండును కొనియాడిరి. ఈ రాయబారము లెంతకాలము కట్టుకో తెలియ దగిరి. 2, 8 వారములు కట్టుకచ్చును.

రాయబారములు కృత్రిమముగనే జరుగునని రాయబారుల తరపున తాను చెప్పగల నని.

ఇస్మితు పామాగారు

తురపులు స్వేచ్ఛాస్వాంత్ర్యవియులనియు వారు గౌరవప్రదమగు సంధిని జేసికొనుటకు కేసుగ (ప్రయత్నించుచున్నారని ఇస్మితు పామాగారు ప్రెంచి భావలో కన్పిల్కరించిరి. ఇతరులు గూడ అదేభావముతో నుండరని తలచెద ననిరి.

విల్సనుగారి 14 నూత్రముల ననుకరించి యుద్ధనిరామము జరిగిన దానిక తర్కికి సంధిలాభములు లేకుండగ పోయినవి. కాంతిని అనుభవించుటలేదు. తమకు ముక్తికలుగదని, నైతికాది మార్గములే తమ బ్రతుకును తామే రక్షించుకొన్నవో కొంత ముక్తికలుగవచ్చునని. తురపులు పడరానికప్తములు పాలైరి. శ్రీపురుషులు, కిల్లులు యథాశక్తితోడ్పడిరి. ఆరీయా మొనరును నాశము జేయరలెను ఉద్దేశ్యముతో నేనాశముజేరి. అంతకుపై వేసాంకాణములేదు ప్రపంచములో ఎరవను చేయలేని స్వాధీనత్యాగమునజేసి తురపులు నాగరకపు కాతులతోమంచిస్తాము నాకమించిరి అన్ని జాతుల స్వాతంత్ర్యము, పట్టుదల వీరికి గలదు. వీరి యువవ్యాసము లన్నియుకాడ కంపిప్తికరముగనే కన్పింపజేయుచు జరుగునని తోచుచున్నది.

వీరందరికిని ఏడు నేటికాత్రి జరుగును.

మంచాయతీల నిర్వాణము

లండన్, నవంబరు 21:—రెస్ట్రీటిషన్ అంత విశేషముతో గూడుకొన్నది గారు. నైసికాస్త్రిలోగవ్యము అక్లయని యభ్యర్థికింద పరిష్కారము జేయుట కొక సంఘమును, అధికారివిషయములను ప్రెంచి అభ్యర్థుని యాజమాన్యమును స్వల్పంభూతుల సంక్షిజము, వ్యాయసాశములను గూర్చి యోచించుట కొక సంఘమును నియమించుటతో నరిపోయింది.

ఈ కార్యక్రమమునంతను అతిరహస్యముగ నుంచుటకు లేఖాపరిచనంభుము చేస్తుచుటకును, మిత్రముడలి నిశ్చయించుకొని రుని తెలియుచున్నది.

వార్తాపత్రిక లన్నియు లా సేనుగగర ప్రకటించబడిన దానితో కృత్రిమమైనది. రాజబారులు అందరను ఒకేనూర్లు గూడ నడచుటచే సంధిపాసగవచ్చు ననెను. కిమ్మరిసిగ్గు లేని దిగవో విక్రమంకలి అందరను ఒకేభావముతో ప్రకటించెదరని పోలీసుతో కట్టు వాకానుచున్నది.

లండనులో వీరలకును, వ్యాధిప్రస్తులకు సుఖయోగించుటకు మేరీరాజ్ 42000 రుస్తులను తయారుచేసెను. సామ్రాజ్య ప్రతిష్ఠాపన ప్రదర్శనమునం దిది జూతుడెను. మేరీరాజిగారి స్వ నాన్యులతో సిల్లలకు ఎన్నియో చిత్కాములు చేయబడినవి.

క్రొత్తపార్లమెంటు

క్రొత్తపార్లమెంటు కొనుట

కార్మిక సభ్యులు ప్రతిక్షతును బూరుట

లండన్, నవంబరు 20:—నేడు క్రొత్తపార్లమెంటు ను నాశమొంది. మధ్యాహ్నము సానములై కామన్సు సభ్యులు చొరబడిరి. ఈ కుటుంబ కేంద్రము మొదటవచ్చు ఒక ప్రార్థనాభించిరి. నేటిముగయును వక్తను - స్పీకర్ - ఎన్నికొనుటకు ప్రార్థించిరి. విట్టి గారు ఏకగ్రీవముగ నరల ఎన్నుకొనబడిరి. తరువాత సభ్యులు రాజభక్తి ప్రమాణములను నైకొనిరి. కార్మిక సభ్యులకు నాయకులుగ క్లిన్సుగారు ప్రతిక్షతును బూరి. స్పీకరు నెన్నుకొనుటకు సార్వభౌమని యాజ్ఞను బొందుటకు బోన్లగారు ప్రభువులభవ కేసన. కార్మికపక్షనాయకులుగ క్లిన్సుగారు బోన్లగాని (కక్కునే పోలమునని అస్పిక్తుగారనిరి. కార్మికలతరపున అస్పిక్తు గారు లింగుల కతును నాయకత్వమును కనలుకొనిరి లాయిడ్ బార్లిగారు నేటిసభకు రాతేను -

సార్వభౌమడు పార్లమెంటును గురువారమునాడు తెరచెను.

అభ్యర్థుని గౌరవమును అధికారమును కలబెట్టుటకు కార్మిక పక్షమువారు ప్రయత్నించెదరని క్లిన్సుగారు తెలియజేసిరి. జర్మనీలో కొందరు ఖుదాయిల్దడల ఉత్తరపును కృషించి విడుదలయిరి.

పార్లమెంటుస్థానముకు ప్రయత్నించిన యభ్యర్థియగు బార్లి ఆగ్నెట్ జెన్నాంగ్ గారు 1500 పాసలకు దొంగచెట్టును తయారుజేసి మోసముజేసి 21 పాసలు తప్పు కారణములను జెప్పిగ్రహించెననియు నిరూపించెయబడిరి. నేరమును ఈకను ఒప్పుకొనలేదు.

దూప్రావ్యరికల్లకప్రభుత్వము వ్లాడివాస్టుతో గూడా రషియాలో అంతింపుముగ నేనుబడినది. అసియానుండి పసిఫికు మాకు రషియా ఎడలేంపితక నే వ్యాప్తినిగాంచినది.

కార్మిక ఆరోగ్యశాఖామగ్గులు పని లేకున్న వారితో మాట్లాడుటకు తిరుక్తియు లేదనియు తపస్థితిని గాధారముగను, భయంకరముగ నున్నదనియు 22 తేదీని బోన్లగాని కలిసి కొనెదమనియు నేమల్ యూనియన్ కార్యదర్శి (పనిలేనివారి) తెలియజేసెను.

ఈజిప్టులో లిబరులుపక్ష నాయకులలో నొక రకు హాసెట్ అబ్దుల్ రబాబ్ పామాగానవచ్చునలైరి.

వీని సభవిడిదిపోవుచున్నప్పుడు యానకు లెవగో 16 తేదీని కార్మికి ఆందుచే చనిపోయెను.

గనులపరిశ్రమకు సంబంధించిన నిషేధములను

గనుల యజమానులసంఘ మూక్షేపించుట

గనులలో పిల్లలను పనిచేయనియూద దనియు, శ్రీలను పనిచేయ నిచ్చి విషయమున సభిభారము రాష్ట్ర ప్రభుత్వము వారిక యుండవలె నియు, ప్రభుత్వమువారు గానించిన నియములనాక్షేపించుచు శ్రీలనుపనిలోనికి రానివకున్నవో వీరకుటుంబములలో నొక్కపురుషుడు మాత్రమే సంపాదించవలసి కన్పించియు, అందుచేత కుటుంబ నాయకులు తగ్గిపోవుననియు గూర్చిని గనులలోనై కారణములవలన పనిచేయనియు, గవల పరిశ్రమకు సమ్మతికలుగుననియు, పిల్లలనుగ్రహక్రమముగా పనిలో నుండితొలగించువలెనుగాని ఒక్కపర్యాయము తొలగించగదని యూనియనుల కాలములోపుగ కనిపొన్న పిల్లలకుగ్రహక్రమముగ తప్పించునటయు గనులయజమానులను కాజ్జి యావలేననియు ప్రభుత్వమువారుదేశము మంచి దై నను పరిశ్రమకు సమ్మతి కలిగిపడగదనియు, నాకారాష్ట్ర కార్మిక మహాసభలో గవల పరిశ్రమకు ప్రాధానిభ్యము లేకపోవుటచే తమకష్టపూరముల తిన్నగా విచారింపబడుచున్న పోక్షముల కిల్లుగుగూర్చి గవలసంఘపుకార్యదర్శిగారు లేఖను వ్రాసిరి.

గుట్టముపై నుండి వడుట

నత్ విలియం మార్షల్ గారి ఎయిడికాంగు కెప్టెన్ కాలెట్ లక్నోగుట్టపు కందములలో గుట్టముపైనుండి పడి, కొద్దిపాటి దెబ్బలు తగిలెను.

దైన్యమున వివేకముగారు పొట్టుకు జోవుదురు.
ఒక నో జవకునుండి కలకత్తాను 26వ లేదే పొవుదురు. తరువాత
జాంబాయికి పోయి మొయినాబీదును గుండు డిసెంబరు 2 వ లేదే
ఇంగ్లండుకు ప్రయాణ మయ్యెదరు.

చలికాలమున కవనకమేనవి

టీవీడ్లు, ప్లానల్లు, కోటింగ్సు, వర్నింగ్సు మొదలగునవి
మావద్ద నిధముగానున్నవి.

పలురకముల పట్టుగుడ్డులు మీకుకావలసివేధరలలో గలవు

ధనమల్ చల్లారం

ప్రదర్శనగదులు: నెం 46, రత్న బజారు

పార్కు-టౌను, మద్రాసు.

ఎక్కిమా

సాధారణముగావచ్చు అంటు చర్మవ్యాధి. దానిచేతులుగు మంట పీర్వ శక్యముకాదు. ఎక్కిమా 27 రకములుగానున్నవి. ఈరీతిగా చలువిధములగా బాధను కలిగించును. ఎక్కి రక మైనను మంట తప్పకయుండును. ముఖమునందును లేక ఇతరులకు కనబడు మరి యితరభాగము నందుండినను ఆభాగము చూపునకు వికారముగానుండును. అట్టివి మానుటకు సాధారణముగా 2 సంవత్సరములు పట్టును.

మా ఎక్కిమాను అందులో తెలుపబడిన వద్దతివకారము జాగ్రత్తగ వాడవలెను.
రప్ప. 1-4-0. బుడ్డి 1-కి ధర రప్ప. 1-4-0.

డబ్ల్యు.ఇ.స్మిత్ అండ్ కో., (లిమిటెడ్) మాంటురోడ్, మద్రాసు

W. E. Smith & Co, Ltd., Mount Road, Madras.

త్వరపడుకు!

కొద్ది టిక్కెట్లుమాత్రమే!!

మించిపోవును!!!

ఏలూరులో గొప్ప మేడలాటరీ

మాటూరి బ్రహ్మన్నగారి కుమారుడు సర్వేశం తాలూకు మేడ రూ 16,500 లకు లాటరీ.
మొత్తము 3,300 టిక్కెట్లు. టిక్కెట్టు 1-కి రు 5 లు మాత్రమే.

ఆర్యులారా! కృష్ణాజిల్లా ఏలూరు పెద్దబజారులో మునిసిపల్ నె 143 రగల సాన్సార్టిక్ మైన ఫలములో నేను 1918 సం॥రంజా కట్టించిన ర.డంకనులు గలిగిన నామేడను అద్దావీరబాల ఫిట్టింగు సహా గవర్నమెంటువారికి తెలియ పరచినవిని లాటరీములముగా విక్రయించుచున్నాను. ఇప్పటికే చాలా టిక్కెట్లు ఖర్చుబడినవి. ఇంకను కొన్ని టిక్కెట్లుమాత్రము గలవు. టిక్కెట్లు కావలసినవారు త్వరపడినవో లభింపగలవు. 2. టిక్కెట్లన్నియు ధూర్తిమైన పెంట నే లాటరీ యెప్పుడు కలిపేది నూ, లాటరీ వేయబడినామును, తప్పిలుగా ముందు యావత్రికలోను, స్వరాజ్య ప్రతికలోను ప్రదర్శనపరచిన పిమ్మట గొప్ప ఉద్యోగస్థులు, పెద్దబ్రహ్మణులు వగయిరాల యెదుట ఏలూరులోనేలాటరీ కల్పబడును. 3. టిక్కెట్లల్ల వసులయ్యే సామాన్యలో ఏడుట్ల వివిధములగు రా ఖర్చులపాను మిగతాసామ్యు లాటరీ టిక్కెట్లు ధూర్తి ఆయ్యే పర్యంకము యెలూరు పెంటలో కో ఆపరేటివు బ్యాంకింగ్ నుంచి లాటరీ ఆసంతరము దీక్షికోనబడును. 4. ఈ మేడను తనఖాలు వగైరా అన్యాయకారము కమి చేసియుండలేదు. సదకు మేడకు ఎవరియెదుటగాదాఅవచ్చినా నా స్వంత ఖర్చులతో పరిష్కరించి నూ మేడనాకున్న స్థిరపంచలవాడను. లాటరీలో గెలుపొందిన వారలు వారి స్వంత ఖర్చులతో గెలుపొందిన 15 రోజులలో నైమగళంలో ప్రభుమైన దస్తావేజు వ్రాయించుకొని యెలూరు గుమరీన స్టోరు ఆఫీసులో రిజిస్టరు చేయించుకొనవలయును. ఇంకను నావద్దనున్న టైటిలడిక్సు, రెగ్యులరైజ్డ్ డబ్లిఫికేట్లు వగై రాలు రిజిస్టరీకాలమందు యిచ్చి అర్హి స్వాధీన పరచుదును. 5 టిక్కెట్లు కావలసిన వారు తమ అధిష్టును స్వప్రముగ వ్రాయుచు, టిక్కెట్టు 1-కి రు 5 లను నాపేర పనియార్జున చేసినయెడల అందిన పెంటనే లాటరీ టిక్కెట్లు తిరుగు టపాలో పంపించబడును. 6. ఇది టిక్కెట్లు ఒకేసారి కొనవారికి ఒకటిక్కెట్లు వివిధముగా యిచ్చబడును. 7. ముందు టిక్కెట్లు వి. పి. గా పంపబడవు. 8. పోస్టు ఖర్చులు పంపినచే జవాబు యిచ్చబడదు.

మాటూరి సర్వేశం, మేడ హక్కుదారుడు, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

అమృతం జనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము.

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా లికి అణాలు ౧౦ మాత్రమే.

అమృతంజనము తలనొప్పుల మాన్పును. చాయువుపోట్ల బావును.

అమృతంజనము డిపో { 109, ప్రేరి రోడ్డు, హైద్రాబాద్ - బొంబాయి.
7, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

చెన్న పురి బజారుధరలు

నవంబరు 22-వ తేది బుధవారము

(1) ధాన్యములు

బియ్యము రూ 1-కి రు 15.0-0	మొదలు 55.0-0	వరకు
బియ్యము రూ 1-కి రు 15.0-0	మొదలు 55.0-0	వరకు
బియ్యము రూ 1-కి రు 15.0-0	మొదలు 55.0-0	వరకు
బియ్యము రూ 1-కి రు 15.0-0	మొదలు 55.0-0	వరకు
బియ్యము రూ 1-కి రు 15.0-0	మొదలు 55.0-0	వరకు
బియ్యము రూ 1-కి రు 15.0-0	మొదలు 55.0-0	వరకు
బియ్యము రూ 1-కి రు 15.0-0	మొదలు 55.0-0	వరకు
బియ్యము రూ 1-కి రు 15.0-0	మొదలు 55.0-0	వరకు
బియ్యము రూ 1-కి రు 15.0-0	మొదలు 55.0-0	వరకు
బియ్యము రూ 1-కి రు 15.0-0	మొదలు 55.0-0	వరకు

(2) పప్పు ధాన్యములు

బియ్యము రూ 1-కి 195 రు.	మొదలు 18.0-0	14.0-0
బియ్యము రూ 1-కి 195 రు.	మొదలు 18.0-0	14.0-0
బియ్యము రూ 1-కి 195 రు.	మొదలు 18.0-0	14.0-0
బియ్యము రూ 1-కి 195 రు.	మొదలు 18.0-0	14.0-0
బియ్యము రూ 1-కి 195 రు.	మొదలు 18.0-0	14.0-0
బియ్యము రూ 1-కి 195 రు.	మొదలు 18.0-0	14.0-0
బియ్యము రూ 1-కి 195 రు.	మొదలు 18.0-0	14.0-0
బియ్యము రూ 1-కి 195 రు.	మొదలు 18.0-0	14.0-0
బియ్యము రూ 1-కి 195 రు.	మొదలు 18.0-0	14.0-0
బియ్యము రూ 1-కి 195 రు.	మొదలు 18.0-0	14.0-0

(3) నూనె వస్తువులు

నూనె రూ 1-కి	మొదలు 150.0-0	155.0-0
నూనె రూ 1-కి	మొదలు 150.0-0	155.0-0
నూనె రూ 1-కి	మొదలు 150.0-0	155.0-0
నూనె రూ 1-కి	మొదలు 150.0-0	155.0-0
నూనె రూ 1-కి	మొదలు 150.0-0	155.0-0
నూనె రూ 1-కి	మొదలు 150.0-0	155.0-0
నూనె రూ 1-కి	మొదలు 150.0-0	155.0-0
నూనె రూ 1-కి	మొదలు 150.0-0	155.0-0
నూనె రూ 1-కి	మొదలు 150.0-0	155.0-0
నూనె రూ 1-కి	మొదలు 150.0-0	155.0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

చిల్లర రూ 1-కి	మొదలు 155.0-0	
చిల్లర రూ 1-కి	మొదలు 155.0-0	
చిల్లర రూ 1-కి	మొదలు 155.0-0	
చిల్లర రూ 1-కి	మొదలు 155.0-0	
చిల్లర రూ 1-కి	మొదలు 155.0-0	
చిల్లర రూ 1-కి	మొదలు 155.0-0	
చిల్లర రూ 1-కి	మొదలు 155.0-0	
చిల్లర రూ 1-కి	మొదలు 155.0-0	
చిల్లర రూ 1-కి	మొదలు 155.0-0	
చిల్లర రూ 1-కి	మొదలు 155.0-0	

(5) ఇనుము

ఇనుము రూ 1-కి	మొదలు 86.0-0	87.0-0
ఇనుము రూ 1-కి	మొదలు 86.0-0	87.0-0
ఇనుము రూ 1-కి	మొదలు 86.0-0	87.0-0
ఇనుము రూ 1-కి	మొదలు 86.0-0	87.0-0
ఇనుము రూ 1-కి	మొదలు 86.0-0	87.0-0
ఇనుము రూ 1-కి	మొదలు 86.0-0	87.0-0
ఇనుము రూ 1-కి	మొదలు 86.0-0	87.0-0
ఇనుము రూ 1-కి	మొదలు 86.0-0	87.0-0
ఇనుము రూ 1-కి	మొదలు 86.0-0	87.0-0
ఇనుము రూ 1-కి	మొదలు 86.0-0	87.0-0

(6) లోహములు

లోహము రూ 1-కి	మొదలు 84.0-0	85.4 0
లోహము రూ 1-కి	మొదలు 84.0-0	85.4 0
లోహము రూ 1-కి	మొదలు 84.0-0	85.4 0
లోహము రూ 1-కి	మొదలు 84.0-0	85.4 0
లోహము రూ 1-కి	మొదలు 84.0-0	85.4 0
లోహము రూ 1-కి	మొదలు 84.0-0	85.4 0
లోహము రూ 1-కి	మొదలు 84.0-0	85.4 0
లోహము రూ 1-కి	మొదలు 84.0-0	85.4 0
లోహము రూ 1-కి	మొదలు 84.0-0	85.4 0
లోహము రూ 1-కి	మొదలు 84.0-0	85.4 0

(7) రంగులు

రంగు రూ 1-కి	మొదలు 88.0-0	
రంగు రూ 1-కి	మొదలు 88.0-0	
రంగు రూ 1-కి	మొదలు 88.0-0	
రంగు రూ 1-కి	మొదలు 88.0-0	
రంగు రూ 1-కి	మొదలు 88.0-0	
రంగు రూ 1-కి	మొదలు 88.0-0	
రంగు రూ 1-కి	మొదలు 88.0-0	
రంగు రూ 1-కి	మొదలు 88.0-0	
రంగు రూ 1-కి	మొదలు 88.0-0	
రంగు రూ 1-కి	మొదలు 88.0-0	

అఖిలభారత మహమ్మదీయ విద్యావీక్షయిక
మహాసభ.
అలిగడ్ లో జరగనున్న వైగభవ వంబాలు శ్రమశ్రమ
విద్యాశాఖమంత్రియగు గా. మియాన్ ఫజల్ హుసేన్ గా
రధ్యతక వహించురు.

పాట్నాలో సాశ్రమవిశ్వవిద్యాలయము
స్థాపించ నెంచుట.
శ్రమశ్రమవారు పాట్నాలో సాశ్రమవిశ్వవిద్యాలయము
మును స్థాపించ నెంచుచున్నారట.

పురహాసారిశుద్ధ్యసంఘము.
వైసంఘముయొక్క 8 వ సాంకేతికసభ కిక్కురై
వహించిన సాంకేతికసభయందు గా. హిదయత్తుల్లాగా
రు సభ్యులుగాను సభ్యులైన కృషి నభివృద్ధిచేసి వారినిర్మాణ
శాస్త్రకమును ప్రశంసించి, ధూనా ద్రెయినేజివిధానములను
రింపబడుచున్న దనియు, కొలదికాములోనే సంస్కృతి
యగా పరిష్కారమగుననియు నుడివరి. గా. హిదయత్తుల్లా
డాక్టర్ పరంజేగార్లు సభ్యులను యాజ్ఞీక సభ్యులుగా చేరి

మద్రాసు కార్పొరేషన్

సాధారణసభ

నీటిపరిస్థితులు

నిన్న సామాన్యము రిజర్వేషన్లను 55 మి. లాక్షము రాయితీగారి అధ్యక్షతన కార్పొరేషన్ సాధారణసభ జరిగెను. సభకు 80 మంది సభ్యులకు పైగా వచ్చిరి. అందు ప్రత్యేక సభ్యులగు యం. డి. దేవదాసు సభ్యునిచేత నుండెను.

ప్రశ్నోత్తరములు.

సభాకార్యక్రమము ప్రారంభింపఁజేయుచు యాగింది ప్రశ్నోత్తరము యన్. వేణుగోపాలచెట్టిగారు అడిగి తెలిసికొనినట్లు భావింపబడెను.

ప్రశ్. కొందఱు పాఠశాలలు బ్రష్టికేసులలో కార్పొరేషన్ ఖర్చులపై నడుపుటను గుర్తించుటకు బ్రయనింపగ నున్నారని తెలిసింది. ఇది మాట నిజమేనా? వారి లెక్కదేమిచేయుచున్నారో తెలియనా?

ఉ. — బ్రెయినింగు ముట్ట మాట నిజమే. వారి లెక్కదేమిచేయుచున్నది తెలియదు.

ప్ర. — వారికి ఖర్చుపెట్టి బ్రెయినింగు నిచ్చినపుడు వారికి దోషముల నిచ్చుచున్నారని భావించెదరా?

ఉ. — నైపుండు పుచ్చుకొన్న ఉపాధ్యాయులు చాలమంది కార్పొరేషన్ కింద పనిచేయుచు నే యున్నార.

ప్రశ్. కార్పొరేషన్ పాఠశాలలలో సహాయోపాధ్యాయులు చాలమంది చేతనాభివృద్ధి చేయుటలేదని దక్షిణాంధ్రులు, బెల్లుకొనిరా? ఆ విషయమై ఏమిచర్యచేసికొనవలెను?

ఉ. — కొన్ని దక్షిణాంధ్రులు మాత్రము వచ్చెను. వారికి వనరులుబట్టి అభివృద్ధి చేయబడెను.

సామన్యసభ

యం. రత్నస్వామిగారు యం. యల్. సి. విద్యావిషయకసామన్యసభలకు నాల్గింటి వరకు రాకపోవుటచే ఆఫీసును ఖాళీకాగా, మరల రావుజేమాయటి. కరవరాజులు. వాయడగారి యుపపాదనమువైసి. ఖాన్. సమాధుల సదుల్లాఖాద్దాసాహెబుగారు బలపరపగా రత్నస్వామి గారే యే కగ్రీరముగ మరల వెళ్ళుకొనబడిరి.

నీటిసప్లయ

విదవ జి. ఏ. నటేశ్వరగారు వార్తాపత్రికలలో పట్టణమునందు నీటిసప్లయని గూర్చి చేర్చినవిషయముల చర్చించుచున్నది చెప్పి ప్రశ్నలను నీటిపరిస్థితుల గూర్చి సమాచారము దెల్పుమని అభ్యర్థనలు కోరిరి.

ఖాను బహదూరు మహమ్మదు ఉస్మాన్ సాహెబుగారు యానిషయమై కమిషనరుగారు వార్తాపత్రికలకు వాయడమని చెప్పిరి.

అప్పుడు అభ్యర్థకులు నీరుత్వరగా వడకట్టుటకు గూర్చి విచారించుటకు నియమింపబడిన సంఘము ప్రయోగసాధనముల చేయుచున్నదనియు యిప్పుడు పట్టణములో సులభము చేయు నీటిపరిశుద్ధతను గూర్చి చెప్పబాల మనియు, కొంతనిరు త్వరగా వడికట్టుచున్నా రనియు కొంతసమృద్ధిగ వడకట్టుచున్నా రనియు, సర్దుక జెనరులగారు మేడరు జెనరులగారు ఒకసారి కార్పొరేషన్ కు నీటిలో నుండు చేర్చుకట్టువులను దీసి తెలియజెప్పరచ్చనియు చెప్పిరి.

ఈ విషయమై తమ యనుభవములను దెల్పుటకు సర్జిక్ జెనరులగారిని కోరుటకు తీర్మానింపబడెను.

భవిష్యత్తయోజనములు.

ఇక్కడికి 6, 9 నెలలనుండి వచ్చిన తీర్మానములు చర్చింపబడెనందులచేతను చాల పని యుండుటచేతను, ఇనుకటికను లన్నియు తీసరకును ప్రతిపంగళవారమున కనివారమున కభి గూడవలెనని అభ్యర్థనలు చెప్పిరి.

సామన్యసభ సలహాలు

ఇప్పుడు అద్దెయిండ్ల గోనున్న కార్పొరేషన్ పాఠశాలలకు స్వంతయిండ్ల గో పెట్టుటకు హాల్ కోడు సామర్థ్యవీధి కలియుటకు 8 వేల రూపల కొనుగోలుమును, గోపతి వారాయణ స్వామిచెట్టివీధిలో 9 వేల కిచ్చుకుట యింకొక ఫలమును కొనుటకు విద్యావిషయకసామన్యసభలవారు సలహా నిచ్చిరి.

కార్పొరేషన్ లలో యింకను ఆడదినములలో పాఠశాలలు పెట్టవలసియుండె గాన యిప్పుడేములను కొనుట గూర్చి మరల సామన్యసభలవారు రింకోక సార్లు అలోచింపవలసి నదిగా కే. వ్యాసారావుగారు రుపపాదించిరి. అయితే వారు ఆ ఉపపాదనమును బలముచేతులేదు.

విద్యాసామన్యసభలకు లగు రావుబహదూరు వరదరాజులనాయకుగారు, వారినిషయమై వాడుగ నాలోచించితిమనియు, ఆ రెండుపాఠశాలలు అత్యవసర మనియు జెప్పిరి.

జి. తినికాచం చెట్టిగారు ఆ ప్రతిపాదనమును తిరస్కరించుచు నింకను కొన్ని పాఠశాలల నిర్మించవలసి యుండె యా గ్రాంటు నిచ్చుటకు వీలులేదనిరి.

జి. ఏ. నటేశ్వరగారు తినికాచం చెట్టిగారు చెప్పిన దానిని బలపరచుచు పాఠశాలలను హాల్ కోడు యింకను పెట్టెదరానియు, లేనిహాల్ కోడు పెట్టరానియు జెప్పిరి.

ఎస్. వేణుగోపాల చెట్టిగారు ప్రతిఘటించుచు మాటలాడిరి.

ఈ సమయమున వ్యాసారావుగారు చర్చ వాచవలయునని ప్రతిపాదించిరి.

గ్రాంటుకొరకు హాల్ కోడు పెట్టగా 10 మంది పరముగను 17 మంది విరుద్ధముగ నుండుటచే ప్రతిపాదన మోడిపోయెను.

మున్సిపల్ కాల్యము

వేలయడుగున నీటికాల్యల పెట్టుటధర్మి పూర్తియైపుడు బ్రాజ్మముగారు హాల్ కోడును పెట్టెదగ నీటికాల్యలను కప్పి చేయుటకు గూర్చి నీటియరు హెల్తు ఆఫీసు రిచ్చిన సలహాను ఆలోచింపఁజేయు మంగి రించెను.

డాక్టరు ఆక్రొవడం నాదారుగారు పారిషు పెంకటానల య్యరవీధి నె.టుజేవియరు వీధి మున్నగుహాల్ కోడులు కప్పి చేయవలెనని చేసిన ప్రతిపాదనమును సామన్యసభలవారు తోడ్కొనిలేదు.

కే. వ్యాసారావుగారు నాదారుగారి ఉపపాదన మంగి కంపి మురికి నీటికాల్యలము సావరస్సు చేయవలెనని ప్రతిపాదించగా తీర్మానము వాయడగారు బలపరచిరి.

డాక్టరు వి. రామకామగారు నాదారుగారి ఆభిప్రాయములలో సావధాని జూపుచు, ఆ తీర్మానము సావరణలో పెట్టుటని కోరిరి.

తినికాచం చెట్టిగారు, ఆ తీర్మానము కొంతకాల మిట్టుగ దవలెనని హెల్తు ఆఫీసు. ఎంజినరు జెల్వింటుల జెప్పిరి.

భక్తవత్సల నాయకుగారు, రాళ్ళు కరవకుండా ఆ కాల్యలముట్టును ఇనుకట్టల కలపులు వెయ్యవలెనని యనిరి.

వ్యాసారావుగారు సవరణనొకరించి హాల్ కోడు పెట్టగా అంగీకరింపబడెను.

పట్టణాంగణము

విదవపాకీదొడ్లపరీక్ష యను, మిగిలిన పట్టణాంగణ విషయమును చేరుచేయవలెనను, విషయముపై చర్చజరిగె తె తును చేరుచేయుట కంగీకరింపబడెను. పాకీదొడ్లపై యెక్కు అధికారిగ నుండవలెనను విషయము చాలచర్చ జరిగె విదవ స్థిరపరపబడెను.

కే. వ్యాసారావుగారు, పాకీదొడ్ల కార్పొరేషన్ లో యింజనీరు అధికారము క్రింద నుండవలెనని చెప్పచు ఆట్లున్నట్లు వెన్నియో దృష్టాంతముల చెప్పిరి.

తీనిని డాక్టరు వి. రామకామగారు బలపరచుచు యింజనీరు అధికారము క్రిందనే ఉండవలె నని చెప్పిరి. యన్. వేణుగోపాలచెట్టిగారు ఈ ప్రతిపాదనను నాడేసిందిరి.

జి. తినికాచం చెట్టిగారును ఆక్షేపణ చేయుచు యింజనీరుగారికి అనవసర కష్టముని చెప్పి, డాక్టరు నాయరు యా విషయమై ఆక్షేపించుచు నిదివరలో చెప్పింది చనిరి.

ఖాను బహదూరు ఉస్మాన్ సాహెబుగారు, పాకీదొడ్లపై తనిఖీచేయుచున్న డాక్టరు సింగారు తేలుగారిని యింజనీరు క్రింద నుండుట తప్పని జెప్పిరి. మొదలిగారి కీ సంపూర్ణకార్య నిర్వాహకత్వమును కమిషనరుక్రింద నీయవచ్చు ననిరి. డాక్టరు సి. నటేశ్వరగారు వ్యాసారావుగారి ప్రతిపాదనను నాడేసిందిరి.

జి. ఏ. నటేశ్వరగారు వ్యాసారావుగారు చెప్పిన సంకతి ఆచరణ యోగ్యము కాదని చెప్పిరి.

తీర్మానము ఓటుకు పెట్టగా 4 గురు మాత్రము పరముగ నుండుటచే ఓడిపోయెను.

కమిషనరుగారు పాకీదొడ్లపై అధికారికి మోడికలో ఆఫీసర్ ఇన్ చార్జ్ ఆఫ్ కన్స్ట్రక్షన్ అని పేరును పెట్టుటకు సలహా నిచ్చిరి.

కే. వ్యాసారావుగారు 'కన్స్ట్రక్షన్ ఆఫీసు' అనియున్న చాలుననియు; ఈ యుద్యోగి నైద్యునిద్య నభ్యసించినవారక్కర లేదనియు నని చెప్పిరి.

ఆల్. మదనగోపాలనాయకుగారు దీనిని బలపరచిరి.

ఖాను బహదూరు ఉస్మాన్ సాహెబుగారు కమిషనరు చెప్పినపేరే వాగున్నదని చెప్పిరి.

వి. తిరుమలైపిల్లే గారు వ్యాసారావుగారు చెప్పినదానిని బలపరచుచు కార్పొరేషన్ అంబిడబ్బును ధరించి నైకోవ్ ద్యోగిని పెట్టబాలదని చెప్పెను.

వ్యాసారావుగారిసవరణ హాల్ కోడు పెట్టగా అంగీకరింపబడెను.

పార్కు ఫెయరు

ప్రతిసంవత్సరమున డిసెంబరులోజరుగు పార్కు ఫెయరుకు దక్షిణహిందూస్తాన్ వ్యాపారులసంఘపు బాయింటు పెక్కటరీలు ఆటలకుదరఖాస్తుచేయగా, దానిపైచర్చజరుగుచు వ్యాసారావుగారు ఆహ్వాన సారాయాలు అప్పుగూడదనిచెప్పితిరునకు ఓటుకు పెట్టగా ఆటలకు అంగీకారముయ్యబడెను.

డాక్టరు సి. నటేశ్వరగారు జేవదాసు సభిమణి ప్రత్యేక సభ్యులను కార్పొరేషన్ సభకువచ్చినందు కభిసందించి, సానిక స్వపరిపాలనామాత్యుల నియమమునకు వారి సెంటేను యభిసందించిరి.

కొంతకాలము కార్పొరేషన్ కార్పొరేషన్ నుండిన హెన్రీమనుగారు చనిపోయినందుకు సి. నటేశ్వరగారి ఉపపాదనముపై, సభ్యులు తమదుఃఖమును దెల్పుచు వారి కుటుంబము నోదార్పిరి.

అంతట సభ ముగిసెను. మరల 28 వ తేదీ మంగళవారము సమావేశమగును.

గుంటూరుజిల్లా కౌన్సిల సభ సంగ్రహము

ఈనెల 22 వ తేదీ ఆదివారమునాడు మధ్యాహ్నము ౧౧ గంటకు కౌన్సిలలో శ్రీ తిలక్ జాతీయ విద్యాలయములో జిల్లా కౌన్సిల సభసభ జరుగును. ఆడిటరుగారి నిబేదిక, ఆదేశపు పోలికను, కానవసభ ప్రవేశము కూడా నాకుడదా యనునవి ముఖ్యవిషయములు. అభ్యర్థకుని యనుమతితో ప్రవేశ పెట్టబడు యితర విషయములకూడ చర్చింపబడును. జిల్లా కౌన్సిల సభ్యులందరు వయచేతు ప్రార్థితులు.

ఆలోచననీ ఉదయము ౧౧ గంటలు మొదలు సుమారు ౧౦ గంటలవరకు కార్యనిర్వాహక కర్త సభ జరుగును. అనవర మైనచో జిల్లా కౌన్సిల సభసభ జరిగిన పిమ్మట తిరిగి కార్య నిర్వాహక కర్త సభ సామాన్యతయకూడ జరుగును. కార్యనిర్వాహక కర్త సభ్యులు ఆలోచన ఉదయమున కేదయచేతు ప్రార్థితులు.

గుల్లపల్లి రామకృష్ణయ్య సభాకార్యసర్వి

మచిలీపట్టణము

ఈ పట్టణమును చింతనకుపాలెములో కొండలు యుండుట మహా ఆరు నెలనుండి నిర్మాణకార్యక్రమము లోని కొన్ని భాగములను పట్టణంలో కొనసాగించుచున్నాడు. ఆదంబర మేమాత్రము లేకుండ పట్టణంలో వీరు మహాత్ముని కట్టినదనుగు ౧౮ వ తేదీ ప్రతి నెల, గ్రామములో ప్రతియం టును విద్యముగాని వైకముగాని తిలక్ స్వరాజ్యనిధిగాను వసూలు చేయుచున్నాడు. ఇది కాక ఈ గ్రామములో నెచ్చట కుభ కార్యములు జరిగినను అచ్చటికి వెళ్ళి స్వరాజ్య కట్టములను వసూలు చేయుచున్నాడు. వసూలు చేయు ధనమునంతయు గ్రామమునందే నిర్మాణకార్యక్రమమును సాధ్యమగు వంకకుట సాగింపవలె నని వీరి యుద్దేశము.

కర్తరు ప్రచారము విషయములో గూడ నీ యుండుట గ్రామ వాసులను ప్రోత్సాహపఱచి చిరు గేంం రూపాయల మూలధనముతో నొక కౌన్సిలను కర్తరు నేత పరిశ్రమలమును స్థాపించివారు. భాగము ఒక్కొంటికి రు గే రూపాయల చొప్పున నూరు భాగములకు తేసి గ్రామవాసుల నందఱకు కనీసము ఒక్కొక్క భాగమైనను తీసికొనదని వీరు హెచ్చరించుచున్నాడు. పని ప్రారంభమయినది. కొలది కాలము క్రిందటనే ఈ నెల ౧౮ వ తేదీ వాటికి తయారయిన గుడ్డను ఆ దినముననే యీ గ్రామమున యింటింటకు దిరుగుచు ఇతరవఱకు కర్తరు నుపయోగించకుండ నున్న కొందఱిచేత కొని పించివారు. మద్యపాన విషయములోనీ గ్రామములో నున్న త్రాటిచెట్లకు గీతకు ఇవ్వవలదని యజమానులను వీరు ప్రార్థించుచు తగుకట్టుబాట్లకు చేయుచున్నాడు.

మహాత్మునిచే నిర్ణయింపబడిన నిర్మాణకార్యములను వీరు ఉడతాధికారిగా సాగించుచున్నాడు.

తిలక్ స్వరాజ్యనిధి విషయము- ౧౮ వ తేదీ వసూళ్లు

య. ఆ. వై	
మే. జాన్, అ. లై, ఆ. గుట్ట పెట్టెబర,	
అక్టోబరు (నెలలో)	౬3-0-౬
కుభ కార్యములలో	3౮-3-3
చిల్లర	౨-౧౮-3

మొత్తము రు. ౧౦౮-౨-౦

ఈ మొత్తములో రు గేం రూపములు కర్తరు ప్రచారమునకై వినియోగింపబడుచున్నవి.

విన్నకోట ఉదయభీమరాజు.

బహుమానము

వైద్యవిద్య

ఆయురారోగ్యైక్యర్యములకు మార్గదర్శి
అన్ని భావలలో దొరుకును.

రాజవైద్య వారాయణజీ కేశవజీ,
(8128) 27, విశాఖపాఠశా, నుకరాజు.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణము గూర్చి కొన్ని ముఖ్యవిషయములను చర్చించుటకు ఈ నెల 22, 23 వ తేదీలందు ఒక సమావేశము జరుగునని మాచిదుగుల కీపాటికి తెలిసియుండును. ఆ సమావేశమున కిల్లింగుడను ప్రభుత్వ గార ప్రారంభించును. గౌ. రా. బ. పి. పి. పాల్గొని డిప్యూటీ కమిషనరు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రం గ జేల్లెలలో నొకరగు మోచర్ల రామచంద్రారావు పంతులుగారు దేశక్షేమమును గమనించి సభకును పాల్గొననని మామనమృతముగలదు. విశ్వవిద్యాలయవిధానము, ద్రవ్యవనతి ముఖ్యపట్టణమును స్వగ్రామములను చర్చించుచున్నాను. ద్రవ్యవనతులను, విద్యార్థులను ఈ సమావేశమున ప్రభుత్వమువారు రాహస్యించియుండుట శుభప్రదముగనున్నది. భావి విశ్వవిద్యాలయనిర్మాణమును గూర్చి ప్రాథమికమున ప్రాంతమున ప్రభుత్వము వారు ద్వైతం చి నం దు ల కు మే ము సు త నిం చు చుం టి మి. మా య భి ప్రాయ ము ల ను ని ప్పుటపాతముగను, సహాయముగను, నిటనివేదింప సాహసించుచున్నాము. విద్యార్థులకు ప్రత్యేక శిక్షణ ముందు విధానమే ముఖ్య దేశ్యముగ నుంచెనెను. ఏదోయొకచోట అట్టి ప్రత్యేక శిక్షణము నొసంగెడి విశ్వవిద్యాలయమున నిర్మించిన, ఇతర ప్రదేశములందలి కళాశాలల నెట్టి యే ముగనుగో వానిని కట్టివేయవలసి నదేనా లేక ప్రస్తుతమున్నట్లే మదరాసు విశ్వవిద్యాలయమునకు చేరియుండవలెనా? కళాశాలలను కట్టివేయుట యత్యవము, అనుచితము. మదరాసునకు సంబంధించియుండుట యన పాజము, వోద్యము. అట్టి విశ్వవిద్యాలయమును నెలకొల్పటకు ఆ ప్రదేశమునకు చాలాభారము గాని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోని యితర ప్రాంతములయెడ అక్రమముగ ప్రవర్తించుట యగును. కనుక నికర కళాశాలలను విశ్వవిద్యాలయమున కను బంధముగ జేర్చుకొను సభికావముండవలెను. పోస్టు-గ్రాడ్యుయేటు శిక్షణము, పరిశోధనతో మొదలు ప్రారంభించి తరువాత డిగ్రీల నుచ్చెచ్చుట కిష్టపడేయవలెనని యుండవలెను.

విశ్వవిద్యాలయవిధానము, విశ్వవిద్యాలయసంఖ్యయు మోచును. జ్యూరి, ఆమెకా, ఇంగ్లాండు దేశములందులేనే, ప్రతి గొప్పపట్టణమునందును ఒక్క విశ్వవిద్యాలయ మేర్పడవచ్చును. అప్పుడప్పుడు విద్యాలయములందును ప్రత్యేక శిక్షణమునకు వసతులుండవలెను. ఈలోపున, మన విద్యవిధానము మార్పు చెందవలసియున్నది. ప్రస్తుతవిధానము వినుగు పుట్టిం చు నది నిష్పన్నయోజకమైనది. అది దేశక్షేమమునకు కలిగిది కావలెనని దాని నెంత శ్రమముగ మార్పు గావించిన నంత శ్రేష్టము విశ్వవిద్యాలయమునందండి బయటకు వెడలుచు పోయినది నిష్పన్నయోజకులుగ గాక దేశభక్తులమును నెంపొందింపగలవారుగను, స్వప్రయత్నమువలన జీవము చేయుగలవారుగను, నుండవలెను ప్రస్తుత విశ్వవిద్యాలయములనే సంవత్సరమున కొకమాసో ఆరుమాసముల కొకమాసో వందలకొలది మంది జుగుప్సావంతులను ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము తయారు చేయుచో, అట్టి సంఖ్యయనకసరిమేగాక యసంఖ్యముగనుండ నుండును. కావలసిన ద్రవ్యమును ప్రభుత్వము వారు ను ఆంధ్రదేశములోని జమీందారులు ను నొసగిన ద్రవ్యము సమకూరును. అదృష్టవశమున, ఆంధ్రదేశమునందు జమీందారుల కేవలముగలరు వారందరకు తమ స్వోక్త్యర్థమున కదులుకొని యువారహృదయలై ధారావాహము విరాళముల నొసంగిరని, ద్రవ్యమునకు కొంతయే యుండదు. విశ్వవిద్యాలయ ముఖ్యపట్టణమునకు మునుపటి జమీందారులు విరాళముల నొసగవలయున్నట్లు భదంతులుగలవు. ఈవంతుల కాధారములే మున్నవో, అట్టిభావములకు మేము మిక్కిలి చింతించుచుంటిమి. కృత్తుల యిష్టముల ననుసరించి దేశక్షేమమును గమనింపకుండుట సమంజసముగ నుండదు. విశ్వవిద్యాలయనిర్మాణము సముదాయలాభమునకు గాని వ్యక్తులను సంతోషపెట్టుటకు గాను. దాతలకీర్తి విశ్వవిద్యాలయమునందు స్థిరముగ నిలుచునట్లు వారి పేరట ప్రత్యేకముగ నేర్పాటుల జేయవచ్చును. ఇకయుండునది విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణమునకు ముఖ్యస్థానము. ఈవిషయమునుగూర్చి సమావేశమునందు సహాయముగ చర్చించుచు మేము నమ్మవచ్చును. ఆంధ్రదేశములోని ముఖ్యపట్టణములను గూర్చి భాగుగ నాలోచించెదరుగాక! తొందరపడి నిర్ణయించుటయు, తరువాత చింతించుటయు తగదు. పక్షపాతనిండదు మామె నాలోపింపకున్న మా య భి ప్రాయ ము ల ను కొంతవరకు తెలుపవలసిందిమి. ఎక్కువ మొత్తము నిచ్చెదనని వాగ్దానము జేయు శ్రమించున పట్టణమున విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుట ముఖ్య సముచితముగ కన్పట్టును. ఎక్కువ మొత్తము నిచ్చువారి కిచ్చివేయుటకు విశ్వవిద్యాలయ మొకబహురుగస్తువుగాదు, అట్టిచేయు విశ్వవిద్యముగ నుండును. దానినిచ్చుకు కర్మింపవలసినవారే. కళకును, విద్యకును అభివృద్ధినికల్పించి చక్కని తరువాతముల నొసంగెడి పట్టణమునందు విశ్వవిద్యాలయమును నెలకొల్పటం యచితముగ నుండును. ఈ సందర్భమున గ్రీకు చరిత్రములో నొక యంశము భావమునకు వచ్చినది. తమ

రాజకీయాందోళనము

ప్రస్తుత రాజకీయ యందోళనములో అసహాయవాద సేనా నాయకుల మధ్యనే భేదాభిప్రాయములు కలిగినవి. సామాన్య వైదికులలో అనేకులు, రెండు సంవత్సరములనుండి నడపుచున్న కార్యక్రమమును ముందుగాడ మార్పులనయ్య, కారాగారముందున్న గాంధీనుచున్న విధానమును యే మార్చుము మార్చినను, జాతీయవాదులకు అపజయము తప్ప దనియు తమ సేనానాయకులకు గట్టిగ చెప్పుచున్నారు. మరికొందరు పదాతులు కాననసభా ప్రవేశము చేసి ప్రతిష్టంభనలను కలిగించవలసినది తమ నాయకుల కుద్బోధించుచున్నారు. వారా ప్రతికూల తమలోతాము యీ విషయమై తమ పులాదులనున్నవి. ఈ సహాయ నిరాకరణ విధానమును ప్రవేశపెట్టిన మహాభావుడు, స్వసామర్థ్యమువలననే, కోటిరూపాయలు ప్రోగ్రెస్సివ్, ప్రజాప్రభోధమును ప్రతిపల్లె యందును నెలకొల్పి, ప్రస్తుతవిదేశ ప్రభువులయందు ముందెట్టి సమృద్ధము కలుగకుండ చేయుగలిగెను. పాశ్చాత్యభావ, పాశ్చాత్యకాగకత, పాశ్చాత్య శేషములు, అచారములయందు విమర్శకు గలిగించి ఉత్సాహద్రవ్యములను, నిరాశంకరజీవనమును మనలో నెలకొల్పి మొదలు పెట్టెను. పాశ్చాత్యభేదపాటలకు యెంతమాత్రము భయపడ నీయక, ద్వైతసాహసములు మనలో కల్పించి, 124 A 1581, అను శిక్షాస్ఫూర్తిలోని శిక్షకులకు లక్ష్యముచేతక శత్రుమును కల్పి చేయునట్లు మనలను పురికొల్పెను. అహింసా తత్వమును మనకు బోధించి, దౌర్జన్యరాహిత్య నిరాకరణ విధానమును మనకు నడపిని అపలంబింపజేసెను. ముప్పదిమాడు కొట్ల ప్రజలలో, యిట్టి ప్రభోధమును కలిగించిన ఒక కృత్తి సామాన్య పురుషుడని యెవరగలరు? మనదేశీయులే యన నేల, ప్రపంచ మంతయు, యాయన కీర్తిని వేయివోళ్ల చాటుచున్నది. రెండవ యధాకారము వెలసినదని చెప్పుట అతిశయోక్తి కానేదు.

ఈ మహాత్ముని యాదర్శములను అందరు అంగీకరించెదరు గాని, యాయన యేర్పరచిన కార్యక్రమమును అవలంబించు వారు మాత్రము ఇమా కొద్దిమంది. స్వాగ్రమును వదిలిన గొప్ప నాయకులను ప్రశ్నించిన లెక్కపెట్టవచ్చును. ప్రజలను, తమ శక్తిసామర్థ్యముచేతును, పలుకుబడిచేతును, నడవగలనాయకులు కాకపోయినను, మిక్కిలి భ్రష్టసాహసములతో స్వాగ్రత్వాగులు ఉత్సాహవంతులగు యువదేవులునెల యువకులు కారాగారములకు పోయిరి. వీరి నెంతయు కొనియాడవలసియున్నది. కాని, వీరు గాంధీగారి యాధిపత్యమున ఒకటిరెండు సంవత్సరములలో రాజకీయస్వరాజ్యము నిర్మించుననియు, ఒకవేళ అది పూర్తికాకపోయినను, ప్రస్తుతపరిపాలనను ప్రక్కననే ప్రజలస్వరాజ్యము వీర్చుచుండుననియు నమ్మి కౌశలాల కేరని నాతలంపు. దౌర్జన్యరాహిత్య సకష్టి కాననోల్లంఘనముగందా మనకు స్వరాజ్యము కల్పించగలనని గాంధీగారి యభిప్రాయము. అట్టి దానిని బాధ్యోలితాలాకాళా ముందుగా తాను ప్రవేశపెట్టకలేని నిశ్చయించుకొనగా, ఆయన ఆజ్ఞలను మీరి చారిత్రా మొదలు ప్రవేశములలో ప్రజలు దౌర్జన్యము గానించుట కొన్ని ప్రదేశములలో పన్నుల నీయక నిరాకరించుట మొదలగు విచ్చి పనులను సమష్టి కాననోల్లంఘనమును అపివేసి దానికికావలసిన నిర్మాణకార్యక్రమమును యేర్పరచినారు. మనము దానిని నెరవేర్చుటకు పోతిమి. కాని, చాలామందియుగతులను వెదలలు తాము చేయుచు యేమియు లేక నిరత్నాచులైరి. గాంధీగారి హుడ వెలుసాలకు పంపగాక, క్రిందినాయకులలో కొందరికి అనునవిధానమునందు సమృద్ధము కల్గి, కేవలము ఖద్దరప్రచారమువలన రాజకీయస్వాతంత్ర్యము కలుగగలదా యను నందే మాము మనస్సులలో జనించి, మహాత్మునివిధానములో రాబోవు కాంగ్రెసులో కొన్ని మార్పులను చేయుటకు సిద్ధమవుచున్నాడు.

వీరిలో, అసహాయమైనవిషయ మేమియులేదు. మహాత్ముడే, అనేకసార్లు తాను తొందరపడి, ఒకపని చేసినదియు, తనకు దూరవృద్ధి లేకపోయె ననియు పరితపించుచువుడు తక్కువ కల క్రిందినాయకులకు ఆయన కిగ్గర తేనిసమయములో ఆయన విధానమును ఆచరణలో పెట్టుటకు వెనకముటలో అత్యవసరమేక సమష్టి కాననమునకు సమయము వచ్చినదని యేర్పాట్లనాయకుడు నిశ్చయించగలడు? కోర్టుల, పాఠశాలల, విశిష్టావధుల బహిష్కారము మహాత్ముడు మనమధ్య నుండగానే జరగిపోయినది. వానిప్రతిష్టకు భగ్గును కలిగినదికదా యని సంతోషించవలసినదేగాని, పరిపాలకుల కారంతయేని నష్టము రాలేదు. ఖద్దరు ప్రచారము, అప్పుకృత్యానివారణము యెంతవరకు జరిగిన, స్వరా యాలోచనలకు ఉష్ణప్రదేశముగ గ్రీసుమైదానముగాక చల్లని మట్టప్రదేశముగ పార్సీ సనీయనినారకులగు గ్రీకులు తలంచెడి వారు.

అచ్చటకు వెడలిడి జమీందారులును, విద్యావంతులును భావి విశ్వవిద్యాలయజేయమను గమనించి మంత్రిసామకత్వమున కూడినసమావేశమునందు భాగుగ నన్ని విషయములను ఆలోచించి ముగ్గురించెదరని మేమువిశ్వ సింఘుచున్నాము.

—ఆంధ్ర అద్యోకలు, విశాఖపట్టణము.

బృలలి కలుగునో యెవరను చెప్పజాలరు. ఈలోపు, యెవరో కొందరు కాననసభలకు పోయి, నిర్మించుచున్నములకు మనములో బదియిండగలెను. వీరికంతకును మహాత్ముడు కారకుడుగాదు. మనమే ఆయన విధానమును సరిగా నడిపించి సమష్టి కాననోల్లంఘనమునకు సిద్ధపడలేదు. ఈమణిలయములను మన మెవరము కదల జాలనపుడు గాంధీగారి విధానములను స్వరాజ్యము చేకూరనేర దనియు, అది యాకలియుగ భర్మమునకు కృతీకమనియు కొందరు నాయకులు నందేమనునట్లులై యుండుట వింతకాదు.

ప్రస్తుత కాననసభలు యెందుకను కొకగాకని స్పష్టమగు చున్నను, అసహాయవాదులకు వానిలోనికి పోయి తిరిచేత సంసరించేయక యూయకుండు చేలయని కొందరు వారిసాయకులను ప్రశ్నించుచున్నారు. విగిలినవారు, యాకాననసభలలో పొరగానే, ఉన్నట్టుకూడా వదిలిపోయి మనము ప్రపంచము తయై కల్పిచేసిన సహాయనిరాకరణదీక్షను వదిలివారమై, మహాత్ముని విధానమునకు కల పునాదినే తిరిచేసినవార మగుదుమని జవాబుచెప్పుచున్నారు. వీరిమధ్యతే పు తీర్పువారు యెవరను కనుపడలేదు. కాంగ్రెసులో మెజారిటీసభ్యులు, కానన సభలకు పోతుండని శిష్టక తీర్మానించెదరు. ఏలగాక వీరిలో అనేకులు అట్టిసభ్యత్వమునకు ప్రయత్నించినను వారికి లభ్యము కాదు. వీరందరు, తమతమనాయకులు చెప్పునట్లు చేతులెత్తు వారేకాని, స్వతంత్రించి తాము నాయకత్వము వహించగలవారు కాదు. కాబట్టి యిట్టి ప్రజాప్రతినిధుల సభలలో ఇంగ్లాండు మొదలగు దేశములలో వలెనే, అప్పులప్పుడికి బయలుదేరు ఒక రిద్దరు నాయకులే అనేకవంది సభ్యులను తమ యుక్తులచేతను, వాగ్దానిచేతను, తమ పక్షమునకు లాగివేయుచుండును. ఇంతమాత్రముచేత, తక్కిన నాయకులుగాని, వారి అనుచరులుగాని మెజారిటీవారు యేర్పరచిన విధానమునకు గంభీర్యాంగీకార మిచ్చినట్లు కలచుకొనదు. ఈ పార్టీలకధ్య అయిత మత్వత సాధారణముగా జరడదు.

కాబట్టి, మన అసహాయవాద నాయకులలో కొందరు వీరి, కాననసభలకు తక్షణ పోవుదురు. అట్లు జరిగించి సంత మాత్రమున, వీరిని నిరసించుటకు వీలులేదు. అసహాయవిధాన మువలననే, రాజకీయ స్వరాజ్యము గత రెండు సంవత్సరములలో రాజాల సభలకు ముందెప్పుడో రాగలుగు ననుట కెరియరయ్య, యితరదేశములవారు మన దేశీయులు కృష్టి కాననోల్లంఘన మువలన అనేక బాధలు పడుచుండగా మనయందు దయకలచి, యీ యంగ్లేయులకు బుద్ధి చెప్పట యెన్నటికిని సంభవించదని యా, గనుక, ప్రతిష్టంభనల మూలమునగాని, లేక మరే యే విధ మునగాని, యీ కాననసభలను మార్పుచేయొ వీరిని తుడముట్టించుటయో జరిగించవలె ననియు, ప్రపంచములోని వివిధరాష్ట్రములు స్వతంత్రము లెట్లు సంపాదించుకొన్నవో ఆ విధానములనే మనము కూడ అవలంబించి తీరకలెననియు, ప్రస్తుతము మన మత క్తులము గనుక, పాశ్చాత్యులవలెనే మనము భవమును సంపాదించుకొనుచు సమయము కచ్చిపుడు దౌర్జన్యమునకు వెను పీయిగూడ దనియు, వీరిలో అనేకవంది, యిప్పుడు అభిప్రాయములను కల్పించుచున్నారు. వీరిని వికలవాదు లనుటకు బయలు జాతీయవాదు లని మనము తలచెదము. కొందరు నాయకులు, యితరకరుల గొప్ప స్వాగ్రత్వాగులని పేరు పొంది యు, కాననసభలకు పోవచ్చునని చెప్పినంత మాత్రముననే, మన జనసామాన్య సు వారిని గర్హించకూడదు. ఇది యెంత మాత్రము న్యాయముకాదు. వీరు గాంధీగారు, ప్రతిపాదించిన నూత్రములు, ఒక రాజకీయ స్వరాజ్యమునకే కాదనియు, అని అనియాఖండవాసుల పూర్వ జ్ఞానమునకు సంబంధించి యున్నవనియు, స్వరాజ్యము కచ్చిను సరే, రాకపోయినను సరే, అవి మన మోక్షసాధకము లనియు అవి జాతీయ మగుటకు ములో యెక్కువమంది దయాకర్య శేషములను తీరకలకుడిగా ఆవలంబింపవలెననియు మరచి పోవుచున్నారు. తాత్కాలికపు రాజ్యాంగవిధానము యీ అ సహాయ నిరాకరణ ము కలన మార్పులమని కొందరకు, మార్పు జాలమని కొందరు చేయు కృత్తి వాదనలవలన గాంధీగారి నూత్రములలో పమంతమాత్రము కలుగదు. కాని, అవి యాకలియుగములో బట్టి వాగాడంబరము స్వాగ్రములతో నిండిన జనసామాన్యములో జయప్రదమై విశిష్ట రాజకీయ స్వరాజ్యమును కలుగజేయ నీరవని నానమృతము. దౌర్జన్యరాహిత్యమైన సమష్టి కాననోల్లంఘనము సాగనేరదు. ఇదివరకు సాగ లేదు. ముంద సాగదు.

కాని అంతమాత్రముచేత, వైదికోత్సాహముగల మహాత్ముని కార్యవిధానమును కొందరు నాయకులును, వారి అనుచరులును ఆచరణలో పెట్టవచ్చును. తక్కిన అసహాయవాద నాయకులు తలకు మహారాజుగారు తమ గీతారహస్యములో వదేపదే ఉపదేశించిన ప్రకారము ఫలాపేక్షలేక సర్వకర్మలను ఆచరించుచు, లోకసంగ్రహారమై, దుష్టశిక్షణ శిష్టరక్షణకు కావలసిన సాధనముల కరయుచు, అన్ని మూలలనుండియు శత్రువును మార్చిచుండువచ్చును. ఈ తేనువిధానములు ప్రస్తుత పరిస్థితులలో అత్యవసరములే యని నేను తలచెదను. రెండవవిధానమునకూడ వెదగర్థములు కొట్టి స్వాగ్రత్వాగులే అవలంబించగలరు.

వల్లూరి సూర్యనారాయణరావు

జార్జిటౌను, మద్రాసు.

జాబులు.

హరిహరమూర్తియే అవతరించెను?

హరిహరమూర్తియే అవతరించినట్లు తెలియుకేయగాధ యొక్క ప్రముఖ గలదా? తిక్కగాదులు గొంతు హరిహర మూర్తిని స్తుతించియున్నాడు. ఆవతారప్రయోజనమును చూపి యున్నాడు. వీరగంధముల గానకాపు. సోమనాథుని "హరిహర చాక్రచరితము"న ఈవిషయము గొప్ప జెప్పియున్నాడు.

"హరి గుహానురూపావతార మే వచ్చి

...

"హరుడ గుహానురూప దను నొక్కయగురు

"యేది మరల నెల్ల నేపుచున్నాడు

గాతర మీరేక నలిజురేక

"హరి నె క్క (నిదేతి) .....

ఇత్యాది వ్రాసిన హరిహరమూర్తిపూజకు గుహానురూపహర మయినట్లు జెప్పియున్నాడు.

ఇంతకుమించి ఆయనద్రౌ కమున "శివుడు దొరకలేదు.

శ్రీవాదిరాజస్వామిగారు "శిర్డీ ప్రభంధము" నను గురించి ప్ర శంసయే కలదు. గుహానురూపమైనట్లు చెప్పియున్నాడు. విజ్ఞులగు రమ పురికాపాదకు! లెదైన ఈ విషయమును బరిశీలించి గుహా నురూపమైనట్లును నెఱవేరేదెద.

న. వెంకటరంగయ్య,

పీఠకర్త.

కాకినాడ జాతీయవిద్యాలయమువారు

ఆంధ్రరత్నమున కిచ్చించిన నవరత్నమాలిక

శ్రీ పాయా ప్రసంగమునకు: కరుణ గూ భక్తాగ్రణిం ధీమణిం
చీరాహార్య: శాస్త్రకంఠకరం, గోపాలకృష్ణస్వామిం
యో, వాణీశితకమై, యదభిభ, త్వస్యాంబరంశేష; సత్
స్వాభోజ్యైర్జన దేశభక్తికలసా చిత్రాణి విరాగ్యదీ! 1.
శ్రీ స్వాగతంబహు! కారాగాంవాసవి

క్రాంతార్థ! నీరేక జీరాంతర్!

నేనుమే! యాశాంతసేమావరత వి

రాజద్యోవాస! రామదాస!

దశలమే! మరగవీరూపకపథిమదా

ప్రాధవోమే! పేరాలనేర!

భద్రమే! గాంధీభుభంకరూర్గం

చార్మమోద! నిర్మలనోద!

గో సంతసమే! నివృత్తున స్వదేశభివోధ

కార్యవృత్తకరంబ! కరుణ గా

వాడ కరుణించి మమ్ము నానందియనన!

తేరించిన దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణ!

గా! అన్న! చాకి మంబువాభిగమనం బాసిండునట్లే నినున్
గన్నారం, గనగోరు కాశురలోకవ్యాపియల్ చెంగలిం
వన్నే దిచ్చుట దగ్ధంబాసగి, మాతాగోర్మ లున్ దీర్చు నీ
కున్నిత్యాయురగోతల్ గలుగుటన్ గోపాలకృష్ణస్వామియో!

గా! శ్రీ క్రాంతావతీసలంబు లగు నాచీరాల పేరాల ల
య్యకాశంబున కెత్తిమాసి యనవయాధ్యంబు. దేశంబునం
దేశాకారత బాటి; "పందె య:గా నింలేను(డి"యందు ధీ

రాణామయ్య: దెల్పు వచ్చినచోతాస్వాగతం విజృంభి!
గా! రత్నము సానగట్టి: రంబువెలింగెడు రీతి నా ప్రభున్
రత్నమైన నిన్ను జెలకొని రావీడి కట్టుకొ జామీ

నూర్చి వికాసముం నివనోజ్ఞుడవై కనుపించుచుంటి; నీ
యత్నము సాగనిమ్మర, నవోయ మొకప్పు నీదు నామూడే!
గా! పాండిత్యం బొకహూనుండె యె? గీ గ్యాణాంభిభా

ప్రవృత్తిన్

నిండన్ గాంచిరి; గానకు గొనితయన్: ర్మియధీకృతుక
బండెగాదే! యివేమిలెక్క? యభివ్యాసరవేయండె నె

వృంధేదాసె! వేల్పుడలించియింక రామదాసాకితా!
మ! సరసంబా భవీయవాణి, మహాసాహిత్యమా నే! నిరం
తరభంగోద్దమముం ఘనం ఘనం నీవాద పోధ గంగానదీ

వరటానాట్య జలంబణ భృనుల; దీర్ఘగోళిలా కాశరీ
వృద్ధసంఘాతఫలంబులయిత సుధాసారంబులకొ గృష్టాదా!
మ! మునుము నూర్చు త్రామగతి ఘనమునబండెదండెవచ్చుని

న్నంబరమతాదబండంగ గనుంగనివార మీ కెన్నండో
క్రొమా
దు బులునును సాంబమూర్తి: గనుదోయిక: బండువుగంగా

చాచిటన్

సాంబుగనాంభిమాతలనూర్చుచుండు: గుమికలేదా!
మ! అమృతపు బిందువుల్ చిలికి:ల్లుల పుష్పలవాసరీతి చు
త్తమధుక రావంబువలె దంతిరవంబుంధాన, మందిము
త్త్యులులులాపు. గానకలితంబగు నీవృద్ధువాగ్విలాసముల్

మహా దగ్ధియించుగా కిదె నమస్కృతి: కైకొను మాంభి
రత్నమా!

వెంకటాల సూర్యనారాయణమూర్తి,

అంభో! పాథ్యాయ:—కారియార్యులయము.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర

జాతీయ సభోపసంఘము

1922 సంవత్సరం జులై నెల తాలూకా
జమాఖర్చు లెక్క.)

జన.		
వెనుకటి నెల నిల్వ	86	14 2
పోస్తేజ	6	14 0
క్రికెట్, న. నరసింహారావు గారివద్ద నిల్వ	2695	3 11
భోగరాజు పట్టాభిషేకారామయ్యగారు కో	6000	3 0
అరలేటిపు బ్యాంకులో వుంచినది.		
టం. ప్రకాశం పంతులుగారు ఇండియన్	3958	9 8
బ్యాంకులో వుంచినది.		
కా. నాగేశ్వరరావుగారు ఇండియన్ బ్యాం	10,000	0 0
కులో వుంచినది		
సభ్యులచందా	39	0 0
వచ్చిన గోదావరిజిల్లా సంఘమును డి మాది	285	0 0
బాక్స్ తాలూకా		
గుంటూరుజిల్లా సంఘమునుండి యింటి అద్దె	29	0 0
తాలూకా		
పోస్తేజ	5	0 0
శ్రీ భా. స్వరూపయ్యగారికిల్లా లోగడ అ	15	0 0
ద్వాన్యుగా యిచ్చినది.		
కె. నారాయణమూర్తి గారివద్ద	26	12 9
కరణం రావస్వామి	335	12 0
జమ్మలూర్ పబ్లిక్ గారివద్ద	30	0 0 0
	26,433	1 1

ఖర్చు

ప్రయాణపు ఖర్చులు	83	14 3
యింటి అద్దె	45	0 0
కార్యస్థానపు వేరసములు	240	0 0
పోస్తేజ	7	11 6
కార్యస్థానపు ఖర్చులు	11	2 0
శ్రీ వేమారావ నారాయణమూర్తిగారు అద్వాన్యు	25	0 0
న. గోదావరిజిల్లా సంఘమునకు దూడికగాను	335	12 0
వ్యాకవాదుల గో. వేరసములు	1842	0 6
నగదు నిల్వ	64	11 2
పోస్తేజ	4	2 6
క్రికెట్: న. నరసింహారావు గారివద్ద	2375	2 11
భో. కట్టాభిషేకారామయ్యగారు కో అర	6000	0 0
లేటిపు బ్యాంకులో వుంచినది		
టం. ప్రకాశం పంతులుగారు ఇండియన్	6198	9 8
బ్యాంకులో వుంచినది		
కా. నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు	10,000	0 0
	26,433	1 1

గణపతిరావు,
కార్యదర్శి గాను.

గొప్ప రైస్ మిల్లు

వర్తమానకు మంచి లాభము

దినమునకు 800 బస్తాలధాన్యమును విశ్వముగా మార్చు
గలది. కాలువలు, రైల్వేస్టేషను, జనరల్ రోడ్లు మొదలగు
రవాణా సౌకర్యములు గలవి.

28,000 (యరునది యొనుమిడివేల) బస్తాల ధాన్యమును
నిలవచేయుగల ధాన్యపుకోట్లు, అక్షిను, బంగార, 800 బస్తాల
ఉప్పుడు ధాన్యము. ఆహారములకు తగిన వికలముగు కళ్లము,
మొదలగు అనేకవస్తువులను అమ్మియున్నది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఇ డెస్ట్రీయల్ కంపెనీ రైస్ మిల్లు లాభోన్మ
డిశంబరు 31 తారీఖున, మిల్లు: డ్ల రి సంవత్సరములకు మించిన
కాలముకు అద్దె: కియబడను.

ఇంతవివరములకు:—సెక్రటరీ, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఇ డెస్ట్రీ
యల్ కంపెనీ లిమిటెడ్, కవుతన, కృష్ణాజిల్లా యని
ప్రాశంకలెను.

కానూరి, దామోదరయ్య
కార్యదర్శి

Are you in the Full Glory
OF
Manly Strength

If not, you are in urgent need of radical
remedy to regain your strength and
Manly Power

TRY BRISHYA JOGA

Prepared on the basis of Makaradhwaj
Gold, Musk, Etc., in assimilable form.
It Guarantees Results.

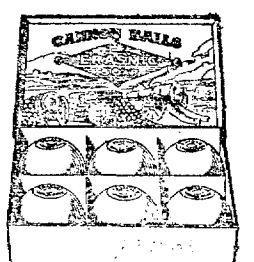
It quickly renews VIGOUR and VITALITY
and restores power of SUPERB-MANHOOD.

Price one Phial (to last 30 days)
Rs. 6 4. Per V. P. P. Rs 6-10.

THE
Kalpataru Ayurvedic Work

(Hd Office) 94 Grey Street,
173/1, Harrison Road,
Barr Bazaar Branch
CALCUTTA.

ERASMIC

ఎరాస్మిక్ సువాసన సబ్బు

ఈ సబ్బు మనుష్యులకు దుఃఖములను పోగొట్టి,
పుఖముల నిచ్చును. చూచుట కందముగ నుండును,
సువాసన అసమానమైనది. (సీ)
దీనినివాడు వారి సుఖము విశేషము
ఇట్టి సబ్బులను జూచి మోసపోకండి
అన్ని సలములలో విక్రయించబడును.

చేంబర్లెన్ గారి

దగ్ధ నివారిణి

దగ్ధ, జలుబు, కాక వా
యువు అను బిడ్డలకు వచ్చు
రోగము, గొంతుపుండు
గొంతురాపు, రొమ్ముపడి
సెము, కుక్క-దగ్ధులు, అన్ని
రకముల గొంతు వ్యాధులు
మొదలగునవి పటా పంచ
లై పోవును, అన్నిజాగా
లలో విక్రయించ బడు
చున్నది. (2)

మలముచుండనము

గనేరియా అను ఔషధమునకు దుఃఖము
వధ్యము లేదు. పిచికారితో కుం లేదు.
ఎఱుపు, తెలుపు, వచ్చు, అను మాతా
విధముల నె గో గ ము ను తూను
తొటలలో చూపును. శ్రీల మును
వ్యాధులతో బాడ ఇది కాకొవధము.
(151) దీర్ఘ 1 1 లె 2. 4-6
రవాణావర్తి(గోదావరిజిల్లా.)

చనాపధిసర్వరిల్లా

గ క్షిప్రము పోగొట్టి రత్నమును పరిశుద్ధిము చేయుట
యలకు శేర్మన్: గంబాడి భం 1-10-0
ఇండియా సిల్కాకొంగు నివృత్తికైను రహలాఖం
ఈ చిత్రముగా పంపబడును.

విలాసము పి. డి. సావంత్
సెం 144 పనసవాడి, బొంబాయి

దుర్బలులపొలిటి సంఘము:— మేనమామ, నిక్కాక, ముక్క
వద్దము, నిష్పత్తుక, అతిముగ్ధము, మొదలగు వాటిని హరించి
మంచి బలమును, యత్నమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని, సంకాప
పూజిని, కలిగించు వర్తనసాధనము. 2 దబ్బిలు చాలును. 20 ఈ
దబ్బి రు 1-4-0. వి. పి. చార్జి 0—8—0 (8851)
కోశాశ్రయ లేహ్యము:— ఇది మలబద్ధమును పోగొట్టి
కాల విచిత్రమును చక్కగా కలిగించుటలో అత్యుత్తరప్రాయము.
15 ఈ దబ్బి రు 0-10-0, వి. పి. చార్జి 0-7-0
వి. కి. పి. అంబుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిశేపి, నెల్లూరుజిల్లా.

Printed and Published by K. Nageswara Rao, at the Andhrapatrika Power Press, 6 & 7 Thambu Chetty Street MADRAS.